

PAULO COELHO
FITIMTARI ËSHTË I VETËM
ROMAN

BOTIMET TOENA

*Libra nga Paulo Coelho,
prej Shtëpisë Botuese TOENA*

- Alkimisti
- Mali i pestë
- Veronika vendos të vdesë
- Djalli dhe zonjusha Prym
- Pelegrini i Kompostelës
- Manuali i luftëtarit të dritës
- Njëmbëdhjetë minuta
- Zahiri
- Shtriga e Portobelos
- Buzë lumit Piedra u ula dhe qava
- Fitimtari është i vetëm

Paulo COELHO

FITIMTARI
është i vetëm

■ *roman* ■

Përktheu

Gëzim QËNDRO

BOTIMET TOENA
Tiranë, 2010

Titulli në origjinal: Paulo Coelho O vencedor está só

Ky libër u botua sipas marrëveshjes me
Sant Jordi Asociados Agencia Literaria S.L.U., Barcelona (Spain).
Të gjitha të drejtat janë të rezervuara.

Botuese: Irena Toçi

Korrektore letrare: Majlinda Bami
Përkujdesja grafike: Lavdie Cenmurati
Kopertina: Ilira Alizoti

ISBN 978 - 99943 - 1 - 637 - 3

© Paulo Coelho, 2008 (www.paulocoelho.com)

© Në gjuhën shqipe: Shtëpia Botuese Toena

BOTIMET TOENA

Rr. "M. Gjollësja", K. Postare 1420, Tiranë
Tel.: ++355 4 22 40 116; ++355 4 22 58 893
Fax: ++355 4 22 40 117
E-mail: toena@toena.com.al
redaksia@toena.com.al
Http://www.toena.com.al

O Maria e ngjizur pa mëkat,
të përgjëröhemi, lutu për ne!
Amen.

Pastaj ai u tha nxënësve: “Ja përse ju them: Mos u shqetësoni për jetën tuaj, se çfarë hani, as se me çfarë do ta vishni trupin tuaj. Sepse jeta është më shumë se ushqimi, dhe trupi më tepër se veshja.

Pa shihni korbat: ata as mbjellin, as korrin, nuk kanë as qilar apo hambar; dhe prapë Zoti i ushqen. Mos vleni ju më shumë se zogjtë?! Dhe kush nga ju mundet të zgjasë, qoftë edhe sadopak jetën e tij? Nëse nuk keni ndonjë pushtet mbi kaq pak gjë, përse duhet ta vrisni mendjen për pjesën tjetër?

Shihni zambakët: Solomoni vetë, në gjithë lavdinë e tij, nuk ka qenë kurrë i veshur më mirë se cilido prej tyre.”

Luca 12, 22-27

*Ti që cilido qofsh në këtë orë po më mban në dorën tënde,
Mungesa e vetme e një gjëje pa dobi gjithçka do ta bëjë,
Lermë të të paralajmëroj përpara se të shkosh më tutje:
Jam krejt ndryshe nga ç'kujton ti.*

*Kush pra po nxiton të bëhet pjesë e sektit tim?
Cili për dashurinë time kandidat po shpallet?*

*Udhë e dyshimtë,
rezulat i pasigurt, pra, shkatërruese!
Detyrimi për të braktisur gjithçka,
unë, kriteri yt i vetëm dhe përjashtues,
E gjatë dhe rraskapitëse perspektiva e fillestarit,
Pas, teoritë e jetëve të moçme do të duhet t'i lësh
dhe përshtatjen me rrethin tënd,
Shko, mos e vrit mendjen, lermë,
duart nga supet m'i hiq,
Nga mendimet e tua nxirrmë,
ec, shko në udhën tënde.*

Walt Whitman Fije bari

Parathënie

Ndër temat më të rrahura në librat e mi po veçoj atë që thotë se është e rëndësishme të paguash çmimin e ëndrrave të tua. Po deri në ç'masë mund të manipulohen ëndrrat tona? Këta dhjetëvjeçarët e fundit po jetojnë në gjirin e një kulture që parapëlqen famën, pasurinë dhe pushtetin, dhe pjesës më të madhe të njerëzve u kanë mbushur mendjen se aty qëndrojnë vlerat e vërteta me të cilat duhet përshtatur. Ajo që nuk dimë është se prapa kulisave, ata që tërheqin fijen, mbeten të panjohur. Ata e dinë që pushteti i vërtetë është ai që nuk shihet. Dhe pastaj, kur është tepër vonë, jemi kapur në grackë. Ky libër flet pikërisht për këtë grackë.

Te libri *Fitimtari është i vetëm*, tri nga katër personazhet shohin t'u manipulohen ëndrrat:

Igori, milioneri rus, që mendon se ka të drejtë të vrasë për një çështje të drejtë, të shpërfillë vuajtjen e një qenieje tjetër, apo të fitojë huret e gruas që dashuron.

Hamidi, manjati i modës, nisat me qëllimet më të mira, deri sa e vë përfund sistemi që po përpiqej të përdorte.

Gabriela, e cila, si shumica e njerëzve sot, është e bindur se lavdia është qëllim në vetvete, shpërblimi më i lartë në një botë që përlëvdon famën si plotësimin e epërm të jetës.

Ky libër nuk është një roman drithërues, por një tablo e saposkicuar e botës së sotme.

Paulo COELHO

Ora 03:17

Pistoleta “Bereta Px4 kompakt” është pak më e madhe se një telefon celular. Ajo peshon afërsisht 700 gram dhe mund të shtijë dhjetë plumba. Jo shumë kaba, e lehtë, ajo nuk lë asnjë gjurmë të dukshme në xhepin ku mbahet. Ky kalibër i vogël ka një përparësi të hatashme: në vend që ta përshkojë trupin e viktimës, plumbi godet kockat dhe shpërthen ç’gjen në trajektoren e tij.

Sidoqoftë, shanset për t’i mbijetuar goditjes së këtij kalibri janë të shumta; në rastin më të mirë, nuk çahet asnjë arterie kryesore, dhe viktimja ka madje kohë të kundërpërgjigjet dhe të çarmatosë sulmuesin. Por, nëse qitësi ka njëfarë përvoje në këtë fushë, ai mund të zgjedhë midis një vdekjeje të shpejtë - duke marrë shenjë midis vetullave, zemrën - apo diçka tjetër më të ngadaltë, duke e vendosur tytën e armës në një kënd të caktuar pranë brinjëve dhe duke shkrepur këmbëzën. Të plagosurit do t’i duhet njëfarë kohe të kuptojë se është goditur për vdekje - do përpiqet të kundërveprojë, të marrë arratinë, të kërkojë ndihmë. Këtu qëndron dhe përparësia e madhe: viktimja ka kohë të mjaftueshme ta shohë atë që po i merr jetën, ndërkohë që forcat po e lënë pak nga pak, ai është gati për t’u plandosur përtokë, pa humbur shumë gjak dhe pa e kuptuar mirë se ç’po i ndodh.

Për njohësit e armëve kjo nuk është ndonjë kushedi se çfarë. “Ajo u hyn shumë më tepër në punë grave sesa

spiunëve”, i tha një funksionar i shërbimeve sekrete britanike Xhejms Bondit në filmin e parë të serisë, ndërkohë që i merrte pistoletën e vjetër dhe i jepte një model të ri. Por kjo sigurisht nuk vlen veçse për profesionistët, sepse për atë që i pëlqen, nuk ka asgjë më të mirë.

Ai e bleu “Beretën” e tij në tregun e zi, kështu që do të ishte e pamundur ta identifikonin armën. Në krehër kishte pesë fishekë, megjithëse ai kishte ndër mend të përdorte vetëm një, në majën e të cilit gërvishti një “X” me ndihmën e një lime thonjsh. Kështu, kur plumbi të qëllohej dhe të përplasej në një objekt të fortë, do të ndahej në katër copa.

Por ai do ta përdorte “Beretën” veçse në rastin më të fundit. Ai ka metoda të tjera për të fshirë një botë, të shkatërrojë një univers, dhe ajo do ta kuptonte me siguri mesazhin e tij me t’u gjetur viktima e parë. Ajo do ta merrte vesh se ai e kish bërë në emër të dashurisë, që nuk i mbante fare inat dhe se pranonte që ajo të kthehej përsëri, pa i bërë pyetje për ç’ka ndodhur këto dy vitet e fundit.

Ai shpresonte se dy muajsh përgatitje të kujdesshme do të jepnin rezultat, por nuk do të ishte i sigurtë veçse duke filluar nga mëngjesi i së nesërme. Plani i tij ishte si më poshtë: t’i linte Furitë, figurat e lashta të mitologjisë greke, të zbrisinin me krahët e tyre të zinj mbi këtë peizazh bardhë e blu të përmblytur nga diamantet, botoksi, veturat ultra të shpejta, krejt të panevojshme, sepse ato nuk mbajnë më shumë se dy udhëtarë. Ëndrra pushteti, sukcesi, fame dhe parash - e gjitha kjo mund të ndërpritej nga instrumentet e vegjël që ai do të sillte me vete.

Ai do të mund të ngjitej sërish në dhomën e tij, sepse skena që ai priste ndodhi në orën 23.11 minuta, megjithëse ai ishte përgatitur të priste më gjatë. Burri hyri i shoqëruar nga gruaja e bukur, të dy me veshje serioze për një nga festat galà që organizoheshin çdo natë pas darkave të rëndësishme, më të kërkuara se dalja e çfarëdo filmi pjesëmarrës në festival.

Igori iu fsheh gruas. Ai përdori njërën nga duart për të mbuluar fytyrën me një gazetë franceze (një revistë ruse do të ngjallte dyshime), që ajo të mos e shihte. Përkujdesje e kotë: si të gjithë ata që ndihen të shpërfillur nga bota, edhe ajo nuk shihte kurrë rrotull vetes. Ata kanë ardhur aty për të shkëlqyer, prandaj nuk i kushtojnë vëmendje asaj që veshin të tjerët - numri i diamanteve dhe shtrenjtësia e veshjeve kish rrezik t'i shtynte në dëshpërim, në humor të keq, t'u krijonte ndjenja inferioriteti, megjithëse veshjet dhe stolitë e tyre kishin kushtuar po ashtu një pasuri të tërë.

Burri që e shoqëronte, i veshur mirë dhe me flokë ngjyrë argjendi, shkoi në bar dhe porositi një shampanjë, një aperitiv i nevojshëm përpara një nate që premtonte të ishte e pasur me kontakte, me muzikë të mirë dhe një pamje të pabesueshme mbi plazhin dhe jahtet e ankoruar në port.

Vuri re se ai e trajtoi shërbyesen me respekt. I tha "faleminderit" kur mori faturat. Dhe i la një bakshish të mirë.

Të tre njiheshin. Igori ndjeu një gëzim të pafund kur adrenalina filloi t'i përzihej me gjakun; të nesërmen ai do të bënte ç'ishte e mundur që ajo ta merrte vesh se ai kish qenë atje. Dhe pastaj, në një çast të dhënë, ata do të takoheshin.

Vetëm Zoti e dinte se ç'do të dilte nga ky takim. Igori, një katolik ortodoks, kishte bërë një premtim dhe një betim në një kishë të Moskës, përpara relikteve të shën Madalenës (që gjendeshin në kryeqytetin rus për një javë, me qëllim që besimtarët të mund t'i adhuronin). Ai kaloi pothuaj pesë orë në radhë dhe, kur u afrua fare pranë, u bind se e gjitha kjo s'ishte veçse sajësë priftërinjsh. Por nuk donte të rrezikonte duke mos mbajtur fjalën.

Ai i kërkoi shën Madalenës ta mbronte, që të arrinte qëllimin e tij pa qenë nevoja për shumë sakrifica. Dhe i premtoi një ikonë të larë në ar, që do t'i porositej një piktori të njohur në manastirin e Novosibirskut, kur e gjitha kjo të merrte fund dhe kur ai të mundte të shkelte sërish në vendlindje.

Në orën 3 të mëngjesit, bari i “Hotel Martinez” mbante erë duhan dhe djersë. Megjithëse Xhimi pati mbaruar lojën në piano (Xhimi mban këpucë me ngjyra të ndryshme në secilën këmbë), shërbyesja zezake ishte e dërmuar nga lodhja, ndërsa njerëzit që ishin aty nuk pranonin të largoheshin. Për ta, ishte e domosdoshme që të mbeteshin në holl, të paktën edhe një orë, qoftë edhe gjithë natën nëse duhej, derisa të ndodhte diçka!

Tekefundit, festivali i Kanës kish filluar prej katër ditësh, dhe ende nuk kish ndodhur ndonjë gjë për të qenë. Në tavolinat e ndryshme të gjithë donin të njëjtën gjë: të takonin Pushtetin. Gratë e bukura prisnin që ndonjë producent të dashurohej pas tyre dhe t’u ofronte ndonjë rol të rëndësishëm në filmin e tyre të ardhshëm. Ishin aty edhe disa aktorë që bisedonin me njëri-tjetrin, duke qeshur e duke u shtirur kinse e gjitha kjo që po ndodhte nuk kishte të bënte fare me ta, ndërkohë që nuk ia ndanin njërin sy portës.

Dikush pritej të vinte.

Po, dikush duhet të vinte. Regjisorët e rinj, me kokën plot me ide, me video të bëra gjatë universitetit në CV-të e tyre, që kanë lexuar të gjitha tezat mbi xhirimin me kamera dhe skenarin, prisnin rastin e tyre. Ndonjë tjetër, i ardhur nga ndonjë festë, kërkonte ndonjë tavolinë bosh, pastaj porosiste një kafe, ndizte një cigare dhe ndiente se i kish ardhur në majë të hundës duke shkuar gjithmonë në të njëjtat vende dhe se do t’i pëlqente të fillonte një aventurë të re.

Çfarë naiviteti!

Nëse do të ndodhte kjo, gjëja e fundit që dikush donte të dëgjonte të flitej, do të ishte mbi një “projekt të ri që askush nuk e ka bërë ende”; por dëshpërimi mund ta mashtrojë të dëshpëruarin. Të fuqishmit, që hynin kohë pas kohe, kënaqeshin të hidhnin vetëm ndonjë vështrim, pastaj nxitonin për në dhomat e tyre. Ata nuk e prishnin fare terezinë. E dinin se nuk kishin asgjë të cilës t’i frikësoheshin. Superklasa nuk i fal tradhtitë, dhe të gjithë e dinë deri ku

janë kufijtë e tyre - ata nuk kanë mbërritur aty ku janë duke ecur mbi kokat e të tjerëve, edhe pse kjo është ajo që na thotë legjenda. Dhe pastaj, tekembramja, nëse duhet bërë ndonjë zbulim i paparashikuar dhe i rëndësishëm - qoftë ky në botën e kinemasë, të muzikës apo të modës - ai do të ishte fryt i kërkimeve dhe kjo nuk do të bëhej në baret e hoteleve.

Superklasa tani po bën dashuri me vajzën me të cilën është njohur gjatë festës dhe që pranon gjithçka. Ajo heq makijazhin, sheh rrudhat duke menduar se ka ardhur koha e një operacioni tjetër plastik. Kërkon në informacionet në linjë për ndonjë gjë të re rreth lajmërimit të fundit që ka bërë gjatë ditës. Kapërdin pilulën e domosdoshme për të fjetur dhe hapet që premtojnë dobësimin pa përpjekje. Pastaj mbush menunë me gjërat që dëshiron të hajë për mëngjes në dhomë dhe e vendos mbi butonin e derës, anash tabelës prej kartoni “Mos shqetësoni”. Superklasa mbyll sytë dhe mendon: “Shpresoj që gjumi të më marrë shpejt, nesër kam një takim para orës 10”.

Por në barin e “Martinez”, të gjithë e dinë se të pushtetshmit janë aty. Dhe nëse janë aty, kanë gjithmonë një mundësi.

Atyre as që u shkon nëpër mend se Pushteti nuk flet veçse me Pushtetin. Që ata kanë nevojë të takohen herë pas here, të pinë e të hanë së bashku, të organizojnë festa prestigjioze, të lenë përshtypjen se bota e luksit dhe e famës është e hapur për të gjithë ata që kanë guximin të kapen pas një ideje. Të pengojnë luftërat që nuk janë fitimprurëse dhe të nxisin mosmarrëveshjet midis vendeve apo kompanive kur ndiejnë se kjo është e dobishme për pushtetin dhe sjell plot para. Të shtiren sikur janë të lumtur, qoftë edhe tani që janë pengje të suksesit të tyre. Të vazhdojnë të përpiqen të rrisin pasurinë dhe ndikimin e tyre, megjithëse ajo edhe kështu është e pamatë; sepse Superklasa është fodulle, të gjithë

konkurrojnë me njëri-tjetrin për të parë se cili do të ngjitet në majën e majës.

Në botën ideale, Pushteti do t'u fliste aktorëve, regjisorëve, stilistëve dhe shkrimtarëve - persona që në këtë moment, me sytë e kuq nga lodhja, pyesnin veten se si do të ktheheshin sërish në dhomat që kishin marrë me qira në qytetet e largëta, për të rinisur të nesërmen me kërkesa, mundësi takimesh, gatishmëri.

Në botën e njëmendtë, Pushteti në këtë orë është mbyllur në dhomën e vet, duke parë postën elektronike, duke u ankuar që festat ngajjnë gjithmonë me njëra-tjetrën, që xhevahiri i mikeshës ishte më i madh se i saji apo që jahti i konkurrentit ka një dekoracion që nuk e ka askush - si ishte e mundur një gjë e tillë?

Igori nuk kishte se kujt t'i fliste, por kjo nuk i interesonte më. Kjo është vetmia e fitimtarit.

Igori, njeri i suksesit, patron dhe president i kamur i një kompanie telefonike në Rusi. Ai ka rezervuar suitën më të bukur në "Martinez" (hoteli që i detyron të gjithë të paguajnë të paktën dymbëdhjetë ditë qira qëndrimi) një vit më parë. Ai kish ardhur këtë pasdite me avionin e tij privat, bëri një banjë dhe zbriti me shpresën se do të ishte i pranishëm në një skenë të thjeshtë dhe të vetme.

Për pak kohë e bezdisën disa aktore, aktorë dhe regjisorë, por ai kishte për të gjithë të njëjtën përgjigje të hatashme:

- *I don't speak English, sorry. Polish.*¹

Ose:

- *I don't speak French, sorry. Mexican.*²

Dikush bërbëliti disa fjalë në spanjisht, por Igori e gjeti përsëri mënyrën për ta hequr qafe. Shënonte shifra mbi një bllok shënimesh për të mos pasur as pamjen e gazetarit (që zgjon kureshtjen e të gjithëve), dhe as të njeriut të lidhur

---

¹ angl. Nuk di anglisht, më vjen keq. Jam polak.

² angl. Nuk di frëngjisht, më vjen keq. Jam meksikan.

me industrinë e kinemasë. Në krah të tij kishte një gazetë ekonomie ruisht (tekembramja, pjesa më e madhe e të pranishmëve nuk dinin të dallonin një rus nga një polak, apo një spanjoll) me foton e një kuadri interesant në ballinë.

Frekuentuesit e rregullt të bareve thonë se e kuptojnë mirë gjininë njerëzore, ata e linin Igorin në paqen e tij, duke menduar se pa dyshim ai ishte një nga ata milionerët që shkojnë në Kanë veçse për të gjetur ndonjë mikeshë të njomë. Pasi personi i pestë u ul në tavolinën e tij dhe kërkoi ujë mineral me vjeggën se “nuk kishte asnjë karrige të lirë”, llafi u përhap dhe të gjithë e dinin tashmë se burri i vetmuar nuk i përkiste industrisë së kinemasë apo të modës, dhe ai u braktis si një “parfum”.

“Parfum” është termi në zhargon që përdorin aktoret (ose “starlettes”, si i quajnë gjatë festivalit): është e lehtë të ndërrosh markë dhe shpesh ata mund të tregojnë se janë thesare të vërtetë. Ato do t’u riktheheshin sërish “parfumeve” gjatë dy ditëve të fundit të festivalit, nëse nuk do të gjenin absolutisht asgjë interesante në industrinë e filmit. Ky njeri i çuditshëm, në dukje i kamur, mund të priste pak. Të gjithë e dinë se ia vlen më mirë të nisesh prej këtu me një mik të vockël (që mund të kthehej në producent kinemaje) se sa të shkoje në festën e ardhshme duke përsëritur gjithmonë të njëjtin ritual - të pish, të buzëqeshësh (sidomos të buzëqeshësh), të hiqesh sikur nuk sheh askënd, ndërkohë që të rrahurat e zemrës të shpeshtohen, minutat tregojnë se orët po fluturojnë, mbrëmjet galà nuk kanë mbaruar ende, ato nuk janë ftuar, ndërsa të tjerat po.

Ato e dinë çka do thonë “parfimet”, sepse është gjithmonë e njëjta gjë, që ato hiqen sikur e besojnë:

- a) “Unë mund t’ju ndryshoj jetën.”
- b) “Shumë gra do të donin të ishin në vendin tuaj.”
- c) “Për momentin ju jeni ende e re, por pa mendoni si do të dukeni pas disa vitesh. Është koha të bëni një investim afatgjatë.”

- d) “Unë jam i martuar, por gruaja ime...” (këtu fraza mund të kishte funde të ndryshme: “është e sëmure”, “është betuar se do të vrasë veten nëse e lë” etj.)
- e) “Ju jeni një princeshë e vërtetë dhe meritoni të trajtoheni si e tillë. Edhe pse nuk e dija, po ju prisja të shfaqeshit. Unë nuk u besoj rastësive, por mendoj se duhet t’i japim një mundësi kësaj lidhjeje.”

Biseda është gjithmonë po e njëjta. Ajo që ndryshon vërtet është dëshira për të marrë mundësisht sa më shumë dhurata (sidomos xhevahire të cilat mund të shiten prapë), ftesa në jahte, të marrësh nëse mundesh sa më tepër kartëvizita, të dëgjosh përsëri të njëjtën bisedë, të gjesh një mënyrë që të ftohesh në kurset e Formula 1, ku vjen gjithmonë po i njëjti tip njerëzish dhe ku fati i madh mbase po i pret.

“Parfumi” është gjithashtu mënyra me anë të së cilës aktoret u hedhin fjalën, ashtu së largu, milionerëve të moshuar, për kirurgjinë plastike dhe botoksin. Ato nuk humbasin kurrë kohë: vijnë edhe ditën e fundit, duke e ditur që e gjithë fuqia e joshjes së tyre qëndron te paraaja.

“Parfimet” mashkullore mashtrohen: ata mendojnë se këmbët e gjata dhe fytyrat rinore e kanë lënë veten të mashtrohen dhe se tani ata mund t’i manipulojnë sipas dëshirës. “Parfimet” femërore i besojnë pushtetit të brilanteve të tyre dhe kjo është e gjitha.

Igori nuk di asgjë nga këto: është hera e parë që vjen këtu. Dhe për habinë e tij zbuloi provën që askush nuk dukej shumë i interesuar për filmat - përveçse në këtë bar. Ai shfletoi disa revista, hapi zarfin në të cilin kompania e tij kishte futur ftesat e festave më të rëndësishme, por absolutisht asnjëra prej tyre nuk përmendte ndonjë para-premierë. Përpara se të mbërrinte në Francë, ai deshi të dinte se cilët filma ishin në garë dhe ndeshi vështirësi të parrëfyeshme për të marrë ndonjë të dhënë. Derisa një mik i kish thënë:

- Harroji filmat. Kana është festival mode.

Moda. Çfarë mendojnë njerëzit? A besojnë ata se moda është ajo që ndryshon me stinën e vitit? A nuk kanë ardhur ata nga të gjitha anët e botës për të treguar veshjet e tyre, xhevahiret, koleksionin e këpucëve? Ata nuk e dinë ç'do të thotë. “Moda” është vetëm një mënyrë të shprehuri: “I përkas botës suaj. Unë mbaj uniformën e ushtrisë suaj, mos qëlloni në këtë drejtim”.

Qysh kur grupe burrash dhe grash filluan të jetojnë së bashku në shpella, moda është e vetmja mënyrë për të thënë diçka që të gjithë e kuptojnë, qoftë edhe pa e njohur: “Ne vishemi në të njëjtën mënyrë, unë i përkas tribusë suaj, ne jemi të bashkuar kundër më të dobëtëve, dhe kështu arrijmë të mbijetojmë”.

Por këtu gjen njerëz që besojnë që “moda” është gjithçka. Dy herë në vit, ata harxhojnë një mal me para për të ndryshuar një detaj të vockël vetëm që të mbeten brenda tribusë tepër të mbyllur të pasanikëve. Nëse ata do të bënin tani një vizitë në Luginën e Silikonit, ku miliardërit e industrisë së informatikës mbajnë orë plastike, do ta kuptonin se bota nuk është më e njëjta, të gjithë duket se i përkasin të njëjtës klasë shoqërore, askush nuk i kushton vëmendjen më të vogël madhësisë së diamantit, markës së kravatës apo modelit të portofolit prej lëkure. Megjithëse kravatat dhe portofolat prej lëkure nuk gjenden në këtë rajon të botës, jo shumë larg prej këtej ndodhet Hollivudi, një makinë relativisht më e fuqishme - ndonëse në zvetënim e sipër - falë së cilës naivët admirojnë ende veshjet e modës së lartë, varëset prej smeraldi, limuzinat gjigante. Dhe meqë kjo është çka paraqitet ende nëpër revista, kush ka interes të shkatërrojë një industri miliarda dollarëshe me reklama, shitje objektesh të panevojshme, ndryshim prirjesh pa qenë nevoja, prodhim kremrash që janë gjithnjë të njëjtë, por me etiketa të ndryshme?

Qesharake. Igori nuk arrin ta fshehë urrejtjen për ata njerëz, vendimet e të cilëve ndikojnë mbi jetën e miliona punëtorëve dhe punëtoreve të ndershme, që sigurojnë bukën

e tyre të përditshme me dinjitet sepse janë të shëndetshëm, një vend ku të jetojnë me dashuri për familjet e tyre.

Pervers. Kur gjithçka duket në rregull, kur familjet mbliidhen rreth tryezës për të ngrënë darkë, fantazma e Superklasës vjen t'u shesë ëndrrat e pamundura: luksin, bukurinë, pushtetin. Dhe familja shpërbëhet.

Babai e gdhin duke punuar orë shtesë që të mund t'i blejë të birit një model të ri tenisi, ose përndryshe në shkollë do të ndihet i mënjanuar. Gruaja derdh lot fshehurazi sepse mikeshat e saj veshin rroba firmash të njohura, ndërsa ajo nuk ka para t'i blejë. Adoleshentët, në vend që të njohin vlerat e vërteta të fesë dhe të shpresës, ëndërrojnë të bëhen artistë. Vajzat e provincës humbasin identitetin e tyre dhe fillojnë të bluajnë në mendje mundësinë për të shkuar në qytetin e madh dhe të pranojnë çfarëdolloj gjëje qoftë, absolutisht cilado qoftë ajo, nëse mund t'i bëjë pronare të këtij apo atij xhevahiri. Një botë që duhej të ecte në rrugën e drejtësisë kthehet rreth objektit material, i cili brenda gjashtë muajsh nuk vlen më për asgjë dhe duhet zëvendësuar. Vetëm kështu, cirku mund të vazhdojë të mbajë në majë të botës krijesat e përbuzura që tani ndodheshin në Kanë.

Sigurisht, Igori nuk e linte veten të pushtohej nga kjo fuqi shkatërruese. Vazhdonte të bënte një nga punët më të parapëlqyera të botës. Fitonte në një ditë shumë më tepër para nga ç'mund të harxhonte në një vit, qoftë edhe sikur të vendoste t'i lejonte vetes të gjitha kënaqësitë e mundshme - të ligjshme apo të paligjshme qofshin. Nuk e kishte pasur asnjëherë të vështirë të ngashënjente një grua, madje para se ajo ta merrte vesh se ishte i pasur - kish pasur shpesh përvoja të tilla dhe gjithmonë i kishte ecur. Sapo kish mbushur dyzet vjeç, ishte shumë në formë, kishte bërë kontrollin e përvitshëm dhe nuk i zbuluan asnjë problem me shëndetin. S'kishte borxhe. Ai nuk kishte nevojë të vishej me ndonjë markë të caktuar, të hante në filan restorant, të kalonte pushimet në plazh "aty ku shkojnë të gjithë", të blinte një

model ore dore vetëm sepse një sportist i suksesshëm e këshillonte blerjen e saj. Mund të nënshkruante kontrata të rëndësishme me një stilograf që s'vlente dy grosh, të mbante veshje të rehatshme dhe elegante të bëra me dorë në ndonjë punishte të vogël pranë zyrës së tij, pa ndonjë etiketë të dukshme. Bënte atë që i pëlqen, pa pasur nevojë t'i tregojë askujt se është i pasur, që ka një punë interesante dhe se është i entuziazmuar nga ajo që bën.

Këtu mbase qëndron problemi: gjithmonë i entuziazmuar nga ajo që bën. Ai është i bindur se kjo është arsyeja përse gruaja që hyri para disa orësh në bar, nuk u ul në tavolinën e tij.

Vazhdoi të vriste mendjen, ashtu kot, sa për të kaluar kohën. Pastaj i kërkoi Kristelës një dozë të re alkooli - ai e dinte emrin e kamerieres sepse një orë më parë, kur kishte më pak klientë (njerëzit kishin shkuar nëpër pritje), porositi një gotë uiski dhe ajo vërejti se ai kishte pamje të trishtuar, që duhej të hante diçka dhe ta merrte sërish veten. Ai e falënderoi, i kënaqur që dikush po shqetësohej për gjendjen e tij shpirtërore.

Mbase ishte i vetmi që e dinte emrin e personit që i shërbente; të tjerët donin të dinin emrat - dhe nëse ishte e mundur, funksionin - vetëm të personave që rrinin ulur në tavolina apo kolltukë.

U përpoq të vazhdonte të mendonte, por tashmë ishte ora tre e mëngjesit dhe gruaja e bukur dhe burri i sërës së lartë - që po e themi ashtu kalimthi, i ngjante shumë fizikisht - nuk ishin dukur më. Mos kishin shkuar gjë drejt e në dhomën e tyre dhe në këtë çast po bënë dashuri, apo mbase po pinin ende shampanjë në një nga ata jahtet ku festat fillojnë kur po mbarojnë në të gjithë të tjerët. Mbase janë shtrirë dhe po lexojnë revista, pa ndonjë interes për njëri-tjetrin.

Po kjo s'ka rëndësi. Igori është vetëm, i lodhur dhe ka nevojë për gjumë.

Ora 07:22

Ai u zgjua në orën 07:22 të mëngjesit. Ishte shumë më herët nga sa do të donte trupi i tij, por ai nuk kish pasur ende kohë të përshtatet me ndryshimin e orës midis Moskës dhe Parisit; nëse do të shkonte në zyrë, do të kish bërë deri tani të paktën dy ose tre mbledhje me vartësit e tij dhe do të ishte duke menduar se ku do të hante mëngjes me një klient të ri.

Por aty ai kishte diçka tjetër për të bërë: të gjente dikë dhe ta sakrifikonte në emër të dashurisë. I duhej një viktimë, në mënyrë që Eva ta kuptonte mesazhin duke filluar nga ky mëngjes.

Bëri një banjë, zbriti të pinte kafënë në restorant ku pothuaj të gjitha tavolinat ishin të zbrazëta dhe shkoi të shëtiste në Kruazetë, këmbësorja e gjerë që rrethon të gjithë hotelet e luksit. Nuk kish qarkullim. Një pjesë e rrugës është e mbyllur dhe lejohen vetëm veturat e pajisura me një autorizim zyrtar; tjetra është e shkretë, sepse edhe njerëzit që jetonin në qytet përgatiteshin për të shkuar në punë.

Nuk ka asgjë për t'u mërzhitur - ai e kish kaluar tashmë fazën më të vështirë, kur nuk mund të flinte për shkak të vuajtjes dhe urrejtjes që ndiente. Sot ai mund ta kuptonte sjelljen e Evës: tekefundit monogamia është një mit që ia kanë imponuar me detyrim qenies njerëzore. Ai ka lexuar shumë mbi këtë subjekt: nuk bëhet fjalë për tepri hormonesh

apo për kotësi, por për një konfiguracion gjenetik që e gjen pothuajse të gjitha kafshët.

Kërkimet nuk gaboheshin: shkencëtarët, që kishin kryer testimet atësie të zogjtë, majmunët, dhelprat, kishin zbuluar që nëse këto lloje zhvillonin një marrëdhënie shoqërore shumë të ngjashme me martesën, kjo nuk do të thoshte se partnerët ishin besnikë. Në 70% të rasteve, i vogli ishte bastard. Igori ruan në kujtesë një paragraf të Devid Barashit, profesor i psikologjisë në universitetin e Uashingtonit, në Siatell:

“Thuhet që vetëm mjellmat janë besnike, por edhe kjo është gënjeshtër. Lloji i vetëm në natyrë që nuk kryen tradhti bashkëshortore është ameba Diplozoon paradoxum. Të dy partnerët takohen kur janë ende të rinj dhe trupat e tyre shkrihen në një organizëm të vetëm. Të gjithë të tjerët janë të prirur të tradhtojnë.”

Ja përse nuk mund ta qortojë për asgjë Evën - ajo nuk kish bërë gjë tjetër veçse ndiqte një instinkt të racës njerëzore. Por, meqë ishte edukuar me rregulla shoqërore që nuk respektonin natyrën, në atë moment ajo duhej të ndihej fajtoresh, të mendonte se ai nuk e do më dhe që ai nuk do t'ia falte kurrë.

Përkundrazi: ai është gati për gjithçka, përfshirë këtu edhe dërgimin e mesazheve që do të shkonin në botët e tjera, vetëm për t'i lënë asaj të kuptonte se ishte sërish e mirëpritur, por me kusht që e kaluara të varrosej pa asnjë diskutim.

Takoi një vajzë të re që po rregullonte mallrat mbi një këmbësore. Punime artizanati me shije të dyshimtë.

Po, kjo do të jetë kurban. Mesazhi që duhet të dërgojë - dhe që me siguri do të kuptohet sapo të arrijë në vendin e duhur. Në vend që t'i afrohet, ai e vështron me ëmbëlsi; ajo nuk e di se prej këtej, pas pak, nëse fati do të jetë në anën e tij, shpirti i saj do të endet nëpër re, i çliruar përgjithmonë nga kjo punë tarallakësh, e cila nuk do t'i lejojë kurrë të arrijë aty ku ajo do të dëshironte në ëndrrat e saj.

- Sa kushton kjo? - deshi të dinte ai me një frëngjishte të përkryer.

- Çfarë doni ju?

- Gjithçka.

Vogëlushja - që nuk duhet të ishte më shumë se njëzet vjeç - buzëqeshi.

- Nuk është hera e parë që më bëjnë një propozim të tillë. Etapa tjetër do të jetë: “A doni të bëjmë një shëtitje bashkë? Ju jeni tepër e këndshme për të ndenjur këtu duke shitur këto rrangulla. Unë jam...”

- ...Jo, nuk jam i tillë. Unë nuk merrem fare me kinemanë. Dhe as që kam ndër mend t’ju bëj aktore apo t’ju ndryshoj jetën. Për më tepër nuk më hyjnë fare në punë ato që shisni. Dua veçse të flas me ju dhe madje besoj se këtë mund ta bëjmë edhe këtu.

- Janë prindërit ata që merren me këtë punë dhe unë jam krenare për atë që bëj. Një ditë, dikush do të kalojë këtej dhe do të zbulojë vlerën e këtyre gjërave. Ju lutem, shkoni më tutje. Nuk do ta keni fare të vështirë të gjeni dikë që do të dëgjojë atë që keni për t’i thënë.

Igori nxori nga xhepi një tufë me kartëmonedha dhe i vuri me kujdes në krah të saj.

- Më falni për sjelljen pa takt. E thashë vetëm që të ulnit çmimin. Gëzohem që u njohëm, quhem Igor Malev. Mbërrita dje nga Moska dhe jam ende i turbulluar nga efekti i ndryshimit të orës.

- Më quajnë Olivia, - tha vajza e re, - duke u hequr sikur e besoi gënjeshtren.

Ai u ul pranë saj pa i kërkuar leje. Ajo u hoq pak mënjanë.

- Për çfarë doni të bisedoni?

- Më parë merrni kartëmonedhat.

Olivia ngurronte. Por duke parë përqark, e kuptoi se nuk kishte asnjë arsye për të pasur frikë. Veturat filluan të qarkullojnë mbi të vetmen rrugë në dispozicion, të rinjtë i drejtoheshin plazhit dhe një çift të moshuarish po afrohej

nëpër këmbësore. Ajo i futi paratë në xhep pa i numëruar - ishte mjaft e rritur për ta ditur se ishin më se të mjaftueshme.

- Faleminderit që pranuat ofertën time, - tha rusi. - Për çfarë dua të flas? Në të vërtetë, jo për ndonjë gjë të rëndësishme.

- Ju duhet të jeni këtu për ndonjë arsye. Askush nuk e viziton Kanën gjatë kësaj periudhe kur qyteti është i padurueshëm si për banorët, ashtu edhe për turistët.

Igori vështroi detin dhe ndezi një cigare.

- Duhani është i rrezikshëm për shëndetin.

Ai nuk ia vuri veshin komentit të saj.

- Cili është për ju kuptimi i jetës? - pyeti ai.

- Dashuria.

Olivia buzëqeshi. Ç'mënyrë e mrekullueshme për të filluar ditën - duke folur për gjëra më të thella se çmimi i objekteve të artizanatit apo mënyrës se si visheshin njerëzit!

- Po për ju ç'kuptim ka jeta?

- Epo... dashuria. Por kam menduar se do ishte po ashtu e rëndësishme të kisha mjaft para sa t'u tregoja prindërve të mi se do të isha i aftë t'i fitoja. Ia kam dalë mbanë dhe tani ata janë krenarë për mua. Takova femrën e përkryer, ndërtova familjen time. Do të doja të kisha fëmijë për të nderuar Perëndinë dhe për të treguar frikën ndaj saj. Por megjithatë fëmijë nuk patëm.

Olivia mendoj se ishte krejt pa mend ta pyeste përse. Burri dyzetyjeçar, duke folur me një frëngjishte të përsosur vazhdoi:

- Menduam të birësojmë një fëmijë. E menduam këtë për dy a tri vjet. Por jeta është bërë kaq e trazuar - udhëtime, festa, takime, marrëveshje tregtare.

- Kur u ulët aty për t'u fjalosur bashkë, mendova se ishit ndonjë nga ata milionerët tekanjozë në kërkim të aventurës. Por jam e kënaqur që po flasim për këto gjëra.

- A e mendoni të ardhmen?

- E mendoj dhe besoj se ëndrrat e mia janë të njëjta me tuajat. Dua medoemos të kem fëmijë.

Ajo heshti një hop. Nuk donte ta lëndonte bashkëbiseduesin që ishte shfaqur në atë mënyrë aq të papritur.

- ...nëse kjo është e mundur, sigurisht. Nganjëherë Zoti ka projekte të tjera.

Ai dukej se nuk i kushtoi asnjë vëmendje përgjigjes së saj.

- Vetëm milionerë vijnë në këtë festival?

- Milionerë, njerëz që besojnë se janë të tillë apo që duan të bëhen milionerë. Gjatë festivalit, kjo pjesë e qytetit i ngjan një azili, të gjithë sillen sikur janë persona të rëndësishëm, përveç atyre që janë vërtet të tillë - ata janë më të sjellshmit, nuk kanë asgjë për t'i provuar askujt. Nuk blejnë gjithmonë atë që kam për të shitur, por të paktën buzëqeshin, më thonë ndonjë fjalë të sjellshme dhe më shohin me respekt. Po ju, çfarë bëni këtu?

- Perëndia e ndërtoi botën në gjashtë ditë. Po çfarë është bota tekefundit? Është ajo që shohim, ju dhe unë. Çdo herë që vdes një njeri, një pjesë e gjithësisë shkatërrohet bashkë me të. Gjithçka ajo qenie njerëzore ka ndjerë, jetuar, vështruar, zhduket me të, njëlloj si lotët e gëlltitura në shi.

- Si lotët në shi... Po, e kam dëgjuar këtë frazë në një film. Nuk më kujtohet se në cilin.

- Nuk kam ardhur për të qarë. Erdha për t'i dërguar mesazhe gruas që dua. Dhe për këtë duhet të fshij nga faqja e dheut ndonjë univers, ose ndonjë botë.

Olivia qesh, e pashqetësuar fare nga një deklaratë e tillë. Ky burrë, i bukur dhe i veshur mirë, me frëngjishten e tij të përkryer, nuk ka asgjë prej të marri. Asaj i kish ardhur në majë të hundës duke dëgjuar po të njëjtat komente: juve jeni shumë e bukur, mund të kishit një situatë shumë më të mirë, cili është çmimi i asaj aty, sa kushton kjo, është shumë shtrenjtë, po i bie një herë qark dhe pastaj po vij sërish më vonë (që kuptohet, nuk vinte kurrë më) e të tjera. Të paktën ky rusi paska ndjenjën e humorit.

- E përse ta shkatërrosh botën?

- Për të ndërtuar timen.

Olivia mund të përpiqej ta ngushëllonte personin që ndodhej në krah të saj. Por i druhej frazës së njohur “Do të doja që ju t’i jepni kuptim jetës sime”. Biseda do të merrte fund kësaj, sepse ajo kish plane të tjera për të ardhmen e saj. Përveç kësaj, do të ishte krejt idiote nga ana e saj të përpiqej t’i mësonte një burri më të madh në moshë dhe më të kamur se sa ajo, se si të kapërcente vështirësitë.

Zgjidhja ishte të kërkonte të dinte më shumë për jetën e tij. Tekefundit, ai e kish paguar - e mirë pra - për kohën që po i merrte.

- Si mendoni që ta zgjidhni?

- A dini gjë për gaforret?

- Gaforret?

Ai vazhdoi:

- Shumë studime në biologji tregojnë se një gaforre e vendosur në një enë me ujë nga liqeni i saj qëndron e palëvizur gjatë gjithë kohës që ngrohet lëngu. Gaforrja nuk reagon ndaj nxehjes gjithnjë e më shumë të temperaturës, ndryshimeve në mjedis dhe vdes kur uji valon, e fryrë dhe e lumtur. Nga ana tjetër, një gaforre tjetër e hedhur në një enë me ujë të valuar, kërcen menjëherë për të dalë. E djegur pakëz, por e gjallë.

Olivia nuk arrinte të kuptonte se ç’kishte të bënte e gjitha kjo me shkatërrimin e botës. Igori vazhdoi:

- Më ka ndodhur të sillem si gaforre e valuar. Nuk i kam kuptuar ndryshimet. Mendoja se gjithçka po shkonte mirë, që e keqja do të kalonte dhe se nuk ishte veçse çështje kohe. Isha i gatshëm të vdisja sepse kisha humbur atë që kishte më shumë vlerë se çdo gjë tjetër në jetën time dhe në vend të reagoja, vazhdoja të pluskoja, apatik, në ujin që ngrohej minutë pas minute.

Olivia mori zemër dhe e pyeti:

- Çfarë keni humbur?

- Në të vërtetë nuk kam humbur asgjë; ka momente kur jeta ndan dy persona që ata ta kuptojnë më mirë se sa shumë vlejnë për njëri-tjetrin. Le të themi që mbrëmë pashë gruan time me një burrë tjetër. E di që ajo do të kthehet, që më do ende, por nuk ka guxim që ta hedhë këtë hap. Ka gaforre të ziera që besojnë akoma se ajo që është themelore është bindja dhe jo aftësia: ai që mundet urdhëron, i mençuri bindet. Ku qëndron e vërteta në gjithë këtë? Ia vlen më tepër të dalësh nga një situatë i djegur lehtas, por i gjallë dhe i gatshëm për të vepruar. Dhe jam i sigurt se ju mund të më ndihmoni ta kryej këtë detyrë.

Olivia përfytyron një çast atë që kalon nëpër mendjen e burrit të ulur përkrah saj. Si është e mundur që kanë braktisur një person kaq interesant, të aftë të flasë për gjëra që ajo nuk i kish dëgjuar kurrë? Tekefundit, dashuria nuk ka ndonjë logjikë - me gjithë moshën e saj të re, ajo e di fare mirë këtë. I dashuri i saj, për shembull, mund të sillet brutalisht me të, nganjëherë ai e qëllon pa ndonjë arsye, e megjithatë ajo nuk mund të rrijë as edhe një ditë larg tij.

Për çfarë po flisnin? Për gaforret. Dhe për ndihmën që mund t'i jepte ajo. Dukej qartë, ishte e pamundur, më mirë të ndryshonin temë.

- E si mendoni ju ta shkatërroni botën?

Igori i tregoi rrugën e vetme të lirë nga qarkullimi në Kruazetë.

- Le të themi që unë nuk dua që ju të shkoni në një festë, por këtë nuk mundem t'ua them haptazi. Nëse pres orën e bllokimit të trafikut dhe ndaloj veturën në mes të kësaj rruge, në dhjetë minuta i gjithë bulevardi përpara plazhit do të bllokohej. Drejtuesit e veturave do të mendonin: "Do të ketë ndodhur ndonjë aksident" dhe do të bëjnë ca durim. Brenda çerek ore do të vinte policia me një kamion për të hequr veturën.

- Kjo ka ndodhur me qindra herë.

- Por unë ndërkohë kam dalë dhe kam shpërndarë në rrugë gozhdë dhe objekte të tjera të mprehta. Duke bërë kujdes që askush të mos e verë re. Do të kem gjithë durimin e duhur që t'i lyej të gjithë objektet me bojë të zezë, që të mos dallohen mbi asfalt. Në çastin kur kamioni do të afrohet, gomat do t'i çahen. Tani u bënë dy probleme, ndërsa bllokimi do të mbërrijë deri në qytezën e vogël ku mbase ju banoni.

- Shumë e hollë si ide. Por ajo që do të arrini nuk është veçse të më vononi një orë.

Tani ishte radha e Igorit të buzëqeshte.

- Epo mirë, unë mund të flas me orë të tëra se si ta rëndoj edhe më një problem - kur njerëzit të mblidheshin për të ndihmuar unë mund të hidhja poshtë kamionit diçka të tillë si një bombë të vogël tymuese. Të gjithë do t'i kapte frika. Mund të hipja në makinën time duke u shtirur se më ka kapur padurimi, të ndizja motorin, vetëm se do të shpërndaja në të njëjtën kohë pak gaz nga ai që përdoret për të mbushur çakmakët në veshjen e veturës dhe do t'i vija zjarrin. Do të kisha kohë të hidhesha jashtë dhe të luaja rolin në skenën e krijuar: vetura që merr flakë gjithnjë e më shumë, zjarri që arrin rezervuarin e benzinës, shpërthimi, vetura pas saj që merr flakë po ashtu - dhe kemi një reaksion zinxhir. E gjitha kjo me një veturë, disa gozhdë, një bombë tymuese të cilën mund ta blesh në cilëndo shitore dhe një mbushje të vogël gazi për çakmakë... - Igori nxori nga xhepi një epruvetë që kishte brenda pak lëng. - ... ja me madhësinë e këtij. Duhej ta kisha bërë kur pashë që Eva do të ikte. Të vonoja vendimin e saj, që ajo të mendohej pak më gjatë, që të merrte parasysh pasojat. Kur njerëzit fillojnë të mendojnë për vendimet që duhet të marrin, në përgjithësi ata përfundojnë duke hequr dorë prej tyre. Duhet tepër guxim për të hedhur disa hapa. Por unë isha krenar, mendova se e gjitha kjo ishte e përkohshme, se ajo do ta kuptonte. Jam i sigurt se tani asaj i vjen keq dhe do të kthehet, e përsëris. Por, për këtë, do të duhet që unë të shkatërroj disa botë.

Shprehja e tij ndryshoi dhe Olivia nuk gjente më asgjë tërheqëse në këtë histori. Ajo u ngrit.

- Mirë pra, tani më duhet të punoj.

- Po unë ju pagova që të më dëgjoni. Ju dhashë aq sa të më dëgjoni gjatë gjithë ditës suaj të punës.

Ajo futi dorën në xhep për të nxjerrë paratë që i kish dhënë dhe atë çast pa një pistoletë të drejtuar në fytyrë.

- Uluni.

Shtysa e saj e parë ishte t'ia jepte vrapit. Çifti i të moshuarve po afrohej ngadalë.

- Mos vraponi, - i tha ai, - sikur t'i kish lexuar mendimet.

- Nuk kam as qëllimin më të vogël t'ju qëlloj nëse uleni dhe më dëgjoni deri në fund. Nëse nuk bëni asgjë, nëse bindeni, ju betohem se nuk do t'ju qëlloj.

Në kokën e Olivias, një varg zgjidhjesh i kaluan me shpejtësi: e para, të vraponte zigzag, por këmbët i ndiente si të prera.

- Uluni, - përsëriti burri. - Nuk do t'ju qëlloj nëse bëni atë që po ju kërkoj. Ju premtoj.

Ashtu ishte. Do të ishte marrëzi të qëllonte me atë armë në një mëngjes të tillë me diell, me veturat që kalonin në rrugë, njerëzit që shkonin në plazh, qarkullimin gjithnjë e më të dendur të kalimtarëve që shëtisnin në këmbësore. Më mirë të bënte atë që po i kërkonte ky burrë - thjesht sepse ajo nuk është ende në gjendje të veprojë ndryshe; asaj gati po i binte të fikët.

Bindet. Tashmë duhet tani ta bindë se ajo nuk përbën ndonjë rrezik, të dëgjonte ankesat e tij prej burri të braktisur, të premtonte se nuk kish parë asgjë, dhe me t'u shfaqur ndonjë polic që bënte patrullimin e zakonshëm, të hidhej përtokë dhe të kërkonte ndihmë duke ulëritur.

- E di me saktësi atë që ndieni, - zëri i burrit po përpiquej ta qetësonte. - Simptomat e frikës janë të njëjtat qysh nga errësira e kohës. Ishte po kjo kur qeniet njerëzore përballeshin me bishat e egra, dhe është po e njëjta edhe në

kohët tona: gjaku zhduket nga fytyra dhe nga lëkura, duke e mbrojtur trupin dhe duke penguar gjakosjen - prej nga vjen edhe ndjenja e zbehtësisë. Zorrët lirohen dhe zbrazen, për të shmangur helmimin e organizmit nga lëndët toksike. Në fillim trupi refuzon të lëvizë për të mos provokuar bishën dhe të pengojë sulmin prej gjestit që mund të ngjallë edhe dyshimin më të vogël.

“E gjitha kjo ngjan si ëndërr”, tha me vete Olivia. Mendoj për prindërit e saj, të cilët atë ditë duhej të ishin aty atë mëngjes, por që kaluan natën duke punuar xhevahiret, sepse dita do të ishte shumë e trazuar. Disa orë më parë ajo po bënte dashuri me mikun e saj, të cilin e shihte si burrin e jetës së saj, megjithëse herë pas here ai e keqtrajtonte; ata arritën orgazmën njëkohësisht, diçka që nuk ndodhte prej shumë kohësh. Pasi kish ngrënë, atë mëngjes, ajo kish vendosur të mos bënte dush si zakonisht, sepse ndihej e lirë, plot energji dhe e kënaqur që jetonte.

Jo, kjo s’mund të ishte e vërtetë. Më mirë të tregohej e qetë.

- Flasim. Ju bletë të gjitha mallrat dhe ne do të flasim. Nuk u çova për t’u larguar.

Igor mbështeti me kujdes tytën e armës në brinjët e vajzës së re. Çifti i të moshuarve kaloi dhe i pa të dy pa vënë re asgjë. Ishte ajo vajza e portugezit, që si gjithmonë përpiquej t’u binte në sy burrave, me vetullat e saj të trasha dhe me buzëqeshjen feminare. Nuk ishte hera e parë që ata e shihnin me një të huaj, dhe ky këtu, nga veshja duket që me siguri do të jetë i pasur. Olivia i pa me ngulm, sikur vështrimi i saj të mund t’u thoshte diçka. Burri në krah të saj u hodhi plot gëzim një “Mirëdita!”. Çifti u largua pa thënë asnjë fjalë - nuk e kishin zakon t’u flisnin të huajve apo të përshëndesnin shitëset ambulante.

- Po, le të flasim, - e theu heshtjen rusi. - Unë nuk kam ndër mend të pengoj trafikun, vetëm po ju jepja një shembull. Gruaja ime do ta dijë se unë jam këtu kur të fillojë të

marrë mesazhet e mia. Nuk do të bëj atë që është më e qartë, të kërkoj ta takoj - duhet që ajo të vijë tek unë.

Ja një dalje e mundshme.

- Unë mund t'i kaloj mesazhet tuaja nëse doni. Mjafton të më thoni se në cilin hotel është vendosur.

Burri qeshi.

- Keni të metën e moshatarëve tuaj: ju duket vetja më të zgjuar se pjesa tjetër e botës. Me të ikur unë prej këtej, ti do të shkoje menjëherë në polici.

Vajzës i ngriu gjaku. Pra, do të rrinin ulur aty në stol gjithë ditën? A mos në fund ai do ta qëllonte, pasi ajo tani e njihnte për fytyrë?

- Ju më thatë se nuk do të më qëlloni.

- Premtova që nuk do ta bëja nëse ju do të silleshit si e rritur, që respekton inteligjencën time.

Po, ai ka të drejtë. Dhe të jesh e rritur, do të thotë të flasësh pak për veten. Mund të përfitonte nga keqardhja që gjendet gjithmonë në shpirtin e një të çmenduri. Të shpjegonte që ajo jeton një situatë të ngjashme, qoftë kjo edhe aspak e vërtetë.

Një djalë kaloi me vrap me kufjet e iPod në veshë. Ai nuk mori mundimin as të kthente kokën.

- Jetoj me një burrë që e ka kthyer jetën time në një ferr të vërtetë, dhe nuk po arrij dot të çlirohem prej tij.

Vështrimi i Igorit ndryshoi. Olivia u bind se gjeti mjetin për të dalë nga ky kurth.

“Ji e zgjuar. Mos dil hapur, përpiqu të mendosh për gruan e burrit që rri përkrah teje. Ji e vërtetë.”

- Ai më ka veçuar nga miqtë e mi. Është xheloz, ndërkohë që shkon me të gjitha femrat që dëshiron. Kritikon gjithçka që bëj unë, thotë se nuk kam asnjë ambicie. Më kontrollon ato pak para që fitoj, fitimin mbi shitjen e xhevahireve.

Burri mbeti i heshtur, duke vështruar detin. Këmbësorja u mbush me njerëz; çdo të ndodhte nëse ajo thjesht çohet dhe ia mbathte? A mundej ai ta qëllonte vërtetë? A ishte armë e vërtetë?

Por ajo e di se ka prekur një temë që me sa duket atij i pëlqen. Më mirë të mos rrezikonte duke bërë ndonjë marrëzi - asaj i vjen ndër mend vështrimi dhe zëri i tij disa minuta më parë.

- Dhe ndërkohë, nuk po arrij dot ta heq qafe. Sikur qenia më e mirë njerëzore, më e pasur, më zemërgjerë të më dalë përpara, nuk do ta këmbeja me mikun tim për asgjë në botë. Nuk jam mazokiste, nuk kam ndonjë kënaqësi kur më poshtërojnë vazhdimisht, por e dashuroj.

Ajo ndjeu tytën e armës t'i ngjishej përsëri pas brinjëve. Kishte thënë diçka që nuk duhej ta thoshte.

- Unë nuk ngjaj me atë plehrën, mikun tënd, - tani zëri shprehte hapur urrejtje. - Unë kam punuar shumë për të ndërtuar këtë që kam. Kam punuar rëndshëm, më kanë goditur, por u kam mbijetuar të gjithave, kam luftuar ndershmerisht, qoftë edhe pse nganjëherë më është dashur të jem i ashpër dhe i patundur. Kam qenë gjithmonë një i krishterë i mirë. Kam miq të fuqishëm dhe nuk kam qenë kurrë bukëshkalë. Shkurt, e kam bërë gjithçka si duhet. Nuk kam shkatërruar asnjëherë askënd që më kish zënë rrugën. Çdo herë që kam mundur ta bëja, e kam nxitur gruan time të bënte atë që donte dhe ja rezultati: tani jam vetëm. Po, kam vrarë qenie njerëzore në një luftë të pakuptimtë, por nuk kam humbur sensin e realitetit. Unë nuk jam ndonjë veteran lufte i traumatizuar që hyn në një restorant dhe zbraz automatikun si t'i shkrepet. Nuk jam terrorist. Mund të mendoja se jeta ka qenë e padrejtë me mua, që më ka grabitur gjënë më të rëndësishme: dashurinë. Por ka gra të tjera dhe dhimbjet e dashurisë kalojnë gjithmonë një ditë. Kam nevojë të veproj, jam lodhur duke qenë një gaforre që zien në zjarr të ngadalshëm.

- Nëse dini se ka gra të tjera, dhe se dhimbjet kalojnë, atëherë përse vuani kaq shumë?

Po, ajo po sillet si e rritur - e habitur nga qetësia me të cilën po përpiquej të kontrollonte të marrin që kishte pranë.

Ai dukej se po ngurronte.

- Nuk di si t'u përgjigjem. Mbase sepse më kanë braktisur shumë shpesh. Mbase sepse kam nevojë të provoj se çfarë jam i zoti të bëj. Që jam në gjendje të marr përsipër të gjitha rreziqet, vetëm që ajo të rikthehet. Ndoshta sepse kam gënhyer se ka shumë femra të tjera - është një e vetme. Sidoqoftë, e kam një plan.

- Cili është?

- Ta thashë edhe më parë. Të shkatërrojë botë. E të vazhdojë derisa ajo ta kuptojë se sa e rëndësishme është për mua. Dhe se, për ta ripasur pranë meje, unë jam i gatshëm të përballoj çdo risk.

Policia!

Të dy e vunë re një veturë të policisë që po afrohej.

- Kërkoj ndjesë, - tha burri. - Doja të flisja pak më gjatë, jeta nuk është e drejtë as me ty.

Olivia kuptoi se ishte një fjali vdekjeje. Dhe meqë ajo nuk ka më se ç'të humbasë, bën sikur do të çohet përsëri. Por i huaji i prek me dorë supin e djathtë, si të donte ta afronte me dashuri pranë vetes.

Samozashçita Bez Orujija ose "Sambo", si e quajnë rusët, është arti për të vrarë me shpejtësi me duar, pa i dhënë kohë viktimës të kuptojë se ç'po ndodh. Ai është përpunuar përgjatë shekujve, në kohën kur popujve apo fiseve u duhej të përballeshin me pushtuesit pa ndihmën e asnjë arme. Ai u përdor nga regjimi sovjetik për të eliminuar kundërshtarët pa lënë gjurmë. U bënë përpjekje që ta përfshinin si art luftimi në lojërat olimpike të Moskës në vitin 1980, por nuk u pranua, sepse është tepër i rrezikshëm - me gjithë përpjekjet e komunistëve asokohe për ta bërë pjesë të lojërave një sport të cilin vetëm ata dinin ta praktikonin.

Fare mirë. Kështu vetëm fare pak njerëz e njihnin këtë teknikë.

Gishti i madh i dorës së djathtë të Igorit shtyp fytin e Olivias dhe gjaku pushon së ngjituri deri në tru. Në të

njëjtën kohë, dora tjetër e tij shtyp një pikë të caktuar pranë sqetullës, duke provokuar paralizimin e muskujve. Nuk ka tkurrje; tani nuk duhen veçse dy minuta.

Olivia duket sikur po fle në krahët e tij. Vetura e policisë kalon prapa tyre duke marrë rrugën e mbyllur për makinat e tjera. Ata as që e vunë re çiftin e kapërthyer me njëri-tjetrin - kanë të tjera telashe këtë mëngjes: duhet të bëjnë të pamundurën që qarkullimi i makinave të mos ndërpritet, një detyrë krejt e pamundur. Sapo morën një thirrje në radio, me sa duket një milioner i dehur ka kryer një aksident me limuzinën e tij nja tre kilometra larg prej aty.

Pa e hequr dorën me të cilën mbante vogëlushen, Igori përkulet dhe me dorën tjetër merr përpara banakut napën mbi të cilën ishin ekspozuar ato objekte me shije të keqe. E palosi me shkathtësi pëlhurën, duke sajuar me të një nënkrese të gjatë.

Kur e pa se në afërsi nuk dukej askush, e shtriu ëmbëlsisht trupin e palëvizshëm mbi stol; vajza e re dukej sikur flinte - dhe, ndonëse në ëndrrat e saj, mbase do t'i kalojë nëpër mend ndonjë ditë e bukur, apo do të shohë makthe me të dashurin e saj të dhunshëm. Vetëm çifti i të moshuarve i vuri re që ishin së bashku. Dhe nëse do të zbulonin se kish ndodhur një krim - diçka që Igori e sheh se ka pak gjasa të ndodh, pasi nuk ka shenja të dukshme - ata do t'ia përshkruanin policisë si dikush me flokë të verdhë ose gështenjë; nuk ka as arsyen më të vogël për t'u shqetësuar, njerëzit nuk i kushtojnë fare vëmendje asaj që ndodh përreth tyre.

Përpara se të largohej, ai e puthi në ballë bukuroshen e fjetur dhe i pëshpëriti:

- Siç e patë, e mbajta premtimin, nuk ju qëllova.

Pasi bëri disa hapa, e zuri një dhimbje e tmerrshme koke. Ishte normale: gjaku kish vërshuar në tru, reagim krejt i pranueshëm për dikë që sapo ishte çliruar nga një gjendje tensioni të skajshëm.

Me gjithë dhimbjen e kokës, ndihej i lumtur.

Po, ia kishte dalë. Dhe ishte më i lumtur sepse kishte mundur të çlironte shpirtin nga ai trup i brishtë, atë shpirt që nuk dukej se reagonte ndaj keqtrajtimit të një të poshtri. Nëse kjo lidhje e sëmurë do të kishte vazhduar, vajza e re shumë shpejt do të ndihej e rënë shpirtërisht dhe e kapur nga ankthi, do të humbiste vetëvlerësimin dhe do të bëhej gjithnjë e më shumë e varur nga pushteti i mikut të saj.

Asgjë e tillë nuk i kishte ndodhur Evës. Ajo kishte ditur gjithmonë të merrte vendimet për vete, kishte mbështetjen e saj morale dhe materiale kur kishte vendosur të hapte butikun e saj të veshjeve të modës, ishte e lirë të udhëtonte kur dhe për aq kohë sa i pëlqente. Ai kishte qenë një burrë dhe një bashkëshort shembullor. Megjithatë, ajo kish kryer një gabim - nuk kishte ditur të kuptonte dashurinë e tij, po ashtu si nuk kishte ditur të kuptonte ndjesën e tij. Por ai besonte se ajo do t'i merrte mesazhet - në fund, ditën kur ajo vendosi të largohej, ai i kishte thënë se do të shkatërronte botë të tëra që ajo të kthehej përsëri.

Ai nxori celularin e sapoblerë, një mall fare i lirë, për të cilin kish shpenzuar sa më pak që mundej. Mbi të shkroi një mesazh.

Ora 11:00

Sipas legjendës, gjithçka fillon me një franceze të re nëntëmbëdhjetëvjeçare, që pozonte me rroba banje në plazh për fotografët që nuk kishin asgjë për të bërë gjatë festivalit të Kanës të vitit 1953. Pak më vonë, ajo ishte ngritur në rangun e yllit, ndërsa emri i saj u bë legjendë: Brixhidë Bardo. Dhe tani të gjitha mendojnë se mund të bëjnë të njëjtën gjë! Askush nuk e kupton çfarë do të thotë të jesh aktore; bukuria është e vetmja gjë me vlerë.

Ja përse këmbët e gjata, flokët e ngjyrosura, biondet e lyera bëjnë me qindra, mijëra kilometra për t'u gjendur aty, vetëm për të kaluar një ditë mbi rërë, me shpresën se do të shihen, do të fotografohen, zbulohen. Ato duan t'i shmangen kurthit që pret të gjitha gratë: të kthehen në shërbyese që përgatisin darkën për bashkëshortin çdo mbrëmje, të çojnë fëmijët në kolegji çdo ditë dhe të përpiqen të zbulojnë ndonjë hollësi të vogël në jetën monotone të fqinjëve për ta bërë temë bisede dhe për ta ndarë me mikeshat. Kurse ato duan famën dhe shkëlqimin. Ato duan t'u ngjallin zilinë banorëve të qytetit të tyre, vajzave të vogla dhe djelmoshave që i kanë trajtuar si të ishin rosaku i shëmtuar, pa e ditur se një ditë ato do të shfaqeshin madhërisht si një mjellmë, një lule e dëshiruar nga të gjithë. Një karrierë në botën e ëndrrave, ja se çfarë kish rëndësi - edhe pse u duhej një injektim silikoni në gjoks apo blerja e rrobave edhe më ndjellëse. Kurse teatri?

Kjo nuk është e domosdoshme, mjafton të jesh e bukur dhe të kesh kontaktet e duhura.

Gjithçka është e mundur në kinema.

Nga çasti që arrin të futesh në këtë botë ato do të bënin gjithçka për t'i shpëtuar kurthit të qytetit të vogël provincial dhe të ditëve që janë të gjitha njëloj. Ka miliona njerëz që kënaqen, pra, që e jetojnë jetën sipas mënyrës që u pëlqen. Ajo që vjen në festival duhet ta lërë drojën pas në shtëpi dhe të përgatitet për gjithçka: të veprojë pa asnjë mëdyshje, të gënjejë sa herë që është e nevojshme, të rinohet, t'u buzëqeshë personave që urren, të shtiret sikur interesohet për persona pa asnjë lloj vesku tërheqës, të thotë “të dua” pa e vrarë mendjen për pasojat, t'i fusë thikën pas shpine mikeshës që e ka ndihmuar në momente të vështira, por që tani është kthyer në konkurrenente e bezdisshme. Të ecë vetëm përpara, pa keqardhje apo turp. Shpërblimi ia vllente të gjitha sakrificat.

Famë.

Përndritje dhe shkëlqim.

Këto mendime e acarojnë Gabrielën: kjo nuk është mënyra më e mirë për të filluar një ditë të re. Dhe për më tepër, kokën e ka ende të turbullt nga pija.

Por të paktën e ka diçka që mund ta ngushëllojë: ajo nuk është zgjuar në ndonjë hotel me pesë yje, me një burrë pranë që i thotë të vishet dhe të ikë, pasi ai ka plot gjëra të rëndësishme për t'u marrë, bie fjala, të blejë apo të shesë filmat që ka prodhuar.

Ajo çohet dhe sheh rrotull vetes për të parë nëse ndonjëra nga mikeshat e saj është ende aty. Sigurisht që jo, ato janë nisur për te Kruazetë, për në pishina, baret e hoteleve, vaktet e mundshme të mëngjesit apo takimet në plazh. Pesë dyshekë ishin shtruar mbi dyshe-menë e studios së vogël të marrë me qira për sezonin me një çmim marramendës. Përreth dyshekë, rroba të hedhura pa rregull, këpucë të hedhura rrëmujë, mbajtëse rrobash të rrëzuara përtokë dhe

rroba të shpërndara që askush nuk kish marrë mundimin t'i vinte përsëri nëpër sirtarë.

“Këtu, rrobat zënë më tepër vend se njerëzit.”

Sigurisht, pasi asnjëra prej tyre nuk e kishte luksin të ëndërronte të vishej tek “Elie Saab”, “Karl Lagerfeld”, “Versace”, “Galliano”, mbetej ajo që dukej e s'linte dyshim, por që zinte të gjithë apartamentin: gjimbajtëse, funde të shkurtra, fanella të lehta, këpucë me taka të larta dhe një sasi e madhe mjetesh tualeti.

“Një ditë do të vesh atë që dua. Tani për tani kam nevojë vetëm për një rast.”

Po përse një rast? Thjesht sepse ajo e di që është më e mira nga të gjitha, me gjithë përvojën e saj të shkollës, zhgënjimet që u kishte shkaktuar prindërve, sfidat që i ishte dashur të përballonte për të provuar se mund t'i kapërcente vështirësitë, fshikullimet e fatit dhe dështimet e pësuar. Ajo kish lindur për të fituar dhe shkëlqyer, për këtë nuk kish as më të voglin dyshim.

“Dhe kur të arrij atë që kam dëshiruar gjithmonë, e di që do të pyes veten: a më duan sepse jam vetvetja, apo sepse jam e famshme?”

Ajo njeh plot vajza që janë bërë të njohura nëpër skena. Përkundër asaj që përfytyronte, ato nuk ishin në paqe me veten: ishin të pasigurta, plot me dyshime, ndiheshin fatkeqe kur nuk ishin në skenë. Donin të ishin aktore pasi trembeshin të luanin rolin e tyre në jetën e njëmendtë, atyre nuk u ndahej asnjëherë frika se mos bënin ndonjë hap të gabuar që do t'i jepte fund karrierës së tyre.

“Por unë jam ndryshe. Unë kam qenë gjithmonë vetvetja.”

Vërtet thua? Apo të gjitha në vendin e saj mendojnë po njëjloj?

Ajo u çua dhe bëri një kafe - kuzhina ishte rrëmujë, asnjëra nga mikeshat e saj nuk ka marrë mundimin të lajë enët. Nuk e dinte përse ishte çuar me humor kaq të keq dhe e mbërthyer nga dyshimet. Punën e saj e njeh mirë, i është

përkushtuar me gjithë shpirt, e megjithatë, mund të thuhet se askush nuk dëshiron të zbulojë talentin e saj. Ajo e di si janë njerëzit, sidomos burrat - aleatët e saj të ardhshëm në një betejë të cilën ajo duhet ta fitojë shumë shpejt - sepse tashmë ka mbushur njëzet e pesë vjeç dhe shumë shpejt do të jetë tepër e moshuar për industrinë e ëndrrave. Ajo e di që:

a) burrat tradhtojnë më pak se gratë;

b) ata nuk i shohin kurrë rrobat tona, pasi nuk bëjnë gjë tjetër veçse na zhveshin me sy;

c) gjinj, kofshë, vithe, barqe: mjafton t'i kesh si duhet dhe gjithë botën e ke nën këmbë.

Për shkak të këtyre tre argumenteve dhe sepse e di që të gjitha femrat e tjera që e konkurrojnë, kërkojnë të zmadhojnë meritat e tyre, nuk i kushton vëmendje veçse pikës "c" të listës. Merret me sport, përpiqet të ruajë formën, shmang dietat dhe vishet pikërisht në të kundërtën e asaj që urdhëron logjika: veshjet e saj janë të përkora. Më në fund, ajo ia ka arritur deri tani, të dukej më e re se mosha që kishte. Dhe shpreson t'i ecë edhe në Kanë.

Gjinj, vithe, kofshë. Sikur të interesoheshin për momentin, kjo ishte krejtësisht e domosdoshme. Do të vinte dita kur ata do ta shihnin se çfarë ishte ajo në gjendje të bënte.

Ajo vazhdon të pijë kafe dhe fillon të kuptojë arsyen e humorit të saj të keq. Është e rrethuar nga gratë më të bukura të planetit! Nuk ka si të mos i duket vetja e shëmtuar, nuk ka as mundësinë më të vogël të rivalizojë me to. Prandaj i duhet të marrë një vendim; ky udhëtim kish qenë një vendim i vështirë për të, paratë janë të llogaritura dhe ajo nuk ka më kohë për të kapur ndonjë kontratë. Dy ditët e para kish shkuar gjithandej, kish shpërndarë *curriculum vitae*-n dhe fotot e saj, por nuk arriti veç të merrte një ftesë për të shkuar në një festë që zgjati deri në mëngjes - në një restorant të kategorisë së pestë, me muzikën e ngritur në kupë të qiellit, ku nuk erdhi askush nga Superklasa. Piu për të harruar ndrydhjen e saj emocionale, por e teproi përtej asaj që mund

t'i duronte organizmi dhe në fund nuk e dinte më ku ishte dhe çfarë bënte aty. Gjithçka i dukej e çuditshme - Europa, mënyra si visheshin njerëzit, gjuhët e ndryshme, hareja e shtirur e pjesëmarrësve, të cilët do të donin të ishin ftuar në ndonjë ngjarje më të rëndësishme dhe ndërkaq ndodheshin në këtë mjedis të vajtueshëm, duke dëgjuar tërë kohën të njëjtën muzikë ndërkohë që merrnin nëpër gojë me zë të lartë jetën e të tjerëve dhe ankoheshin për padrejtësitë e njerëzve të pushtetshëm.

Gabrielës i kanë ardhur në majë të hundës fjalët kundër padrejtësisë së të fuqishmëve. Ata janë ashtu si janë, pikë. Ata bëjnë zgjedhjet e tyre, atyre nuk u duhet t'i bëjnë qejfin askujt - ja përse ajo ka nevojë për një plan. Shumë vajza të tjera që kanë të njëjtën ëndërr (por që nuk kanë të njëjtin talent si ajo, natyrisht) duhet të jenë duke shpërndarë CV-të dhe fotot e tyre; producentët që kanë ardhur në festival janë ngarkuar deri në grykë me dosje, video, kartëvizita.

E si ta bësh dallimin midis tyre?

Asaj i duhet ta vrasë pak mendjen. Ky rast nuk do t'i vijë më, për më tepër që ajo ka shpenzuar paratë që kishte për të ardhur këtu. Dhe pastaj - o tmerr i tmerrëve - ajo po plaket. Njëzet e pesë vjeç. Rasti i saj i fundit.

Pi kafe ndërkohë që vështron nga dritarja e vogël që bie mbi një rrugë qorre. Nuk arrin të shohë veçse kioskën e cigareshitësit dhe një vajzë që ha çokollatë. Po, rasti i saj i fundit. Dhe shpresonte të ishte i ndryshëm nga i pari.

Ukthye me mendje në të shkuarën e saj. Ishte njëmbëdhjetë vjeçe asokohe dhe luante për herë të parë në jetën e saj një rol në një pjesë teatrore në shkollën e saj, në Çikago, ku kish kaluar fëmijërinë e saj duke studiuar në njërin nga kolegjet më të shtrenjta të rajonit. Dëshira e saj për të fituar nuk kish lindur nga ndonjë brohoritje e njëzëshme nga ana e publikut të pranishëm që përbëhej nga baballarë, nëna, prindër, farefis dhe profesorë.

Përkundrazi: ajo luante rolin e kapelabërësit marroq që takon *Liza në botën e çudirave*. Ajo e kishte kaluar një provë bashkë me shumë djem e vajza të tjera, sepse roli i saj ishte një nga më të rëndësishmit në atë pjesë.

Fraza e parë që ajo duhej të shqiptonte ishte: “Ju paskeni shumë nevojë për një qethje flokësh”.

Në atë moment Liza duhej t’ia kthente: “Kjo tregon se ju silleni si i pagdhendur me të ftuarit tuaj”.

Kur erdhi çasti i duhur, pas aq shumë provash përsëritjeje, ajo ishte kaq shumë nervoze sa që harroi tekstin dhe tha: “Ju paskeni shumë nevojë të shkulni flokët.” Vajza që luante Lizën u përgjigj me frazën e duhur rreth sjelljes së pagdhendur dhe ndihmëset nuk do të kishin parë asgjë. Por Gabriela e vuri re gabimin. Dhe u vuvos.

Por meqë kapelabërësi i marrë ishte një personazh i domosdoshëm për vazhdimin e skenës dhe meqë fëmijët nuk janë mësuar të shpikin aty për aty në paraskenë (ndonëse e bëjnë në jetën e njëmendtë), askush nuk dinte ç’të bënte. Dhe më pas, pas shumë minutash gjatë të cilave aktorët shihnin njëri-tjetrin, profesori filloi të duartrokiste, duke shpjeguar se kish ardhur ora e intermexos dhe i nxori të gjithë nga skena.

Gabriela jo vetëm doli, por ajo u largua nga shkolla e mbytur në lot. Të nesërmen, ajo mori vesh se skena me kapelabërësin ishte hequr dhe se aktorët kalonin drejt e te loja e kriketit me Mbretëreshën. Profesorit iu desh të hiqej sikur kjo nuk kishte fare rëndësi, pasi historia e *Lizës në botën e çudirave* nuk kishte as bisht as kokë, kështu gjatë orës së pushimit të gjitha vajzat dhe djemtë u mblodhën dhe i bënë një korrigjim.

Kjo nuk ishte batareja e parë e goditjeve që merrte. Ajo ishte mësuar të mbrohej me energji, edhe kur ndodhte ta sulmonin fëmijë më të dobët se ajo - dhe kjo i ndodhte të paktën një herë në javë. Por këtë radhë ajo duroi goditjen pa nxjerrë fjalë dhe pa derdhur asnjë lot. Reagimi i saj qe

kaq i habitshëm saqë përleshja zgjati fare pak - tekefundit, ajo që prisnin shokët e saj ishte që t'ia plaste të qarit dhe të vuante, por meqë ajo kishte pamjen e asaj të cilës nuk i bëhet vonë fare, nuk e nganë më.

Prej atij momenti, pas çdo shuplake që merrte Gabriela mendonte: “Unë do të bëhem aktore e madhe. Dhe të gjithë, po që të gjithë, do të pendohen për këtë që po bëjnë.”

Kush ka thënë se fëmijët nuk janë në gjendje të vendosin se çfarë duan nga jeta?

Të rriturit.

Dhe kur rritemi, fillojmë të besojmë që ata janë më të mençurit, që ata kanë gjithmonë të drejtë. Shumë fëmijë kanë përjetuar të njëjtën situatë kur luanin Kapelebërësin e çmendur, Bukuroshen e fjetur, Aladinin apo Lizën - dhe po atë çast, kanë vendosur të braktisin përgjithmonë dritat e projektorëve dhe duartrokitjet e publikut. Por Gabriela, e cila deri në njëmbëdhjetë vjeç nuk kish humbur asnjë betejë të vetme, që ishte më inteligjentja, më e bukura, ajo që merrte notat më të mira në mësimet, e kuptonte me intuitë: nëse nuk veproj tani, jam e humbur.

Të haje goditje nga shokët ishte një gjë - por edhe ajo dinte të godiste. Por tjetër gjë ishte të mbante mbi shpinë gjatë gjithë jetës një disfatë. Sepse e dimë të gjithë: ajo që fillon nga një gabim në një pjesë teatrore, paaftësia për të kërcyer si të tjerët, romuzet që duhen duruar për këmbët tepër të holla apo kokën shumë të madhe, gjëra me të cilat përballen të gjithë fëmijët, mund të kenë pasoja rrënjësisht të ndryshme.

Disa vendosin të hakmerren, duke dashur të jenë më të mirët në një fushë ku të gjithë i shohin si të paaftë. “Një ditë, të gjithë ju do të më kenë zili”, thonë ato me vete.

Por pjesa më e madhe e pranojnë që ka një kufi dhe nga ky moment gjithçka përkeqësohet. Ata rriten të ankthshëm, të bindur (megjithëse ëndërrojnë gjithmonë për ditën kur do të jenë të lirë dhe të munden të bëjnë ç'të duan), ato martohen

që të tjerët të mos u thonë që janë të shëmtuara (qoftë edhe kur vazhdojnë ta shohin veten si të tilla), ato bëjnë fëmijë që të mos thonë për to se janë shterpa (qoftë edhe kur kanë vërtet dëshirë të kenë fëmijë), vishen mirë që të tjerët të mos thonë se vishen keq (edhe pse e dinë që njerëzit këtë do ta thonë gjithsesi, çfarëdo që të veshin).

Në shkollë, episodi i shfaqjes së teatrit ishte harruar sakaq në javën që pasoi. Por Gabriela kishte vendosur që një ditë të rikthehej në këtë shkollë - këtë herë si aktore me famë botërore, me sekretaret e saj, me truporjat, me fotografët dhe me një tabor admiruesish. Do të luante përsëri *Lizën në botën e çudirave* për fëmijët e braktisur, do të dilte në gazetë dhe miqtë e saj të vjetër të fëmijërisë do të thoshin:

- Dikur ne kemi qenë në të njëjtën skenë me të!

Nëna e saj donte që ajo të studionte për inxhinieri kimike; qysh kur mbaroi liceun prindërit e dërguan në Institutin e Teknologjisë në Illinois. Por me të filluar të studionte gjithë ditën proteinat dhe strukturën e benzenit, mbrëmjeve ajo ndiqte Ibsenin, Kovardin apo Shekspirin, në një kurs teatri të cilin e paguante me paratë e dërguara nga prindërit për të blerë veshjet apo librat që i duheshin në universitet. Ajo mësoi në kurset e profesionistëve më të mirë, pati profesorë të shkëlqyer. Mori edhe lëvdata, letra rekomandimi, punoi (pa dijeninë e prindërve) si koriste në një grup roku dhe valltare barku në një shfaqje për Lorencin e Arabisë.

Ishte gjithmonë e udhës të pranonte të gjitha rolet: ndonjë ditë, dikush i rëndësishëm do të ndodhej rastësisht midis publikut dhe do t'i propozonte të bënte një provë. Pastaj ditët e saj të mundimshme, lufta e saj për një vend përpara projektorëve do të merrnin fund.

Vitet filluan të rrjedhin. Gabriela pranonte spote reklamash, afishe për një pastë dhëmbësh, disa punë si modele, dhe një ditë u fut në ngasje t'i përgjigjej propozimit të një grupi të specializuar për rekrutimin e shoqërueseve për biznesmenë, sepse kishte nevojë të ngutshme për para

që i duheshin për të përgatitur një libër të shtypur me fotot e saj, të cilin ajo kishte ndër mend t'ua dërgonte agjencive kryesore të modeleve dhe aktoreve në Shtetet e Bashkuara. Por ajo u shpëtua nga vetë Zoti - tek i cili nuk e kishte humbur kurrë besimin. Po atë ditë, i ofruan një rol figuranteje në një video klip të një këngëtareje japoneze që do të xhirohej nën viaduktin ku kalon treni që ndan në mes qytetin e Çikagos. Ajo u pagua shumë më tepër nga ç'shpresonte (me sa duket, producentët kishin kërkuar një pasuri të tërë për ekipin e huaj) dhe me këto para ajo botoi librin me foto (ose "bosk", siç e quajnë në të gjitha gjuhët e botës) aq të ëndërruar - që po ashtu kushtoi shumë më tepër nga ç'mendonte ajo.

Ajo thoshte gjithmonë se ishte ende në fillim të karrierës, ndonëse ditët dhe muajt vazhdonin të rridhnin. Ishte e aftë të luante Ofelinë të *Hamleti* në kurset e teatrit, por jeta zakonisht i ofronte reklama për deodorante dhe kremra bukurie. Kur ajo shkante në ndonjë agjenci për të treguar librin e saj dhe letrat e rekomandimit të profesorëve, miqve, të njerëzve me të cilët kishte punuar, ajo takonte në sallat e pritjes vajza që i ngjanin si dy pika uji, të gjitha të buzëqeshura, që urreheshin ndërsjelltas me njëra-tjetrën, që bënin të pamundurën për të arritur kush e di çfarë, absolutisht s'kish rëndësi, veç të ishte diçka që do t'u jepte "pamshmëri", si thonë profesionistët.

Ajo priste me orë t'i vinte radha dhe ndërkohë lexonte libra mbi meditimin dhe të menduarit pozitiv. Pastaj e gjente veten gjithmonë të ulur përpara një personi - burrë apo grua - të cilët nuk u kushtonin fare vëmendje letrave, po shkonin drejt e te fotot dhe më pas nuk bënin asnjë koment. Ata i merrnin emrin shënim. Ndodhte që e thërrisnin për ndonjë provë - që herë pas here sillte diçka. Por ajo mbetej prapë po aty ku kish qenë, me gjithë talentin që besonte se kishte, përpara një aparati fotografik dhe kish të bënte me ca njerëz të pagdhundur që i kërkonin gjithë kohës: "Rrini e lirshme, buzëqeshni, kthehuni djathtas, uleni pak nollën, lagini pak buzët."

Ja: edhe një foto për një lloj tjetër kafeje.

Po kur të mos e thërrisnin më? Ajo nuk kishte veçse një ide në kokë: mospranimin. Por dalëngadalë mësoi të jetonte me të, kuptoi se ajo po kalonte nëpër provat e nevojshme, që po i testonin qëndrueshmërinë dhe besimin. Ajo nuk donte ta pranonte se kurset, letrat, CV-të e mbushura me rezultate në vende pa pikë rëndësie, të gjitha këto nuk vlenin...

U dëgjua zilja e celularit.

...Kot.

Telefoni vazhdonte të binte. Pa e kuptuar ende mirë se ç'po ndodhte - po udhëtonte drejt së shkuarës së saj, ndërkohë që shikonte kioskën e cigareshitësit dhe vajzën e vogël që hante çokollatë - u përgjigj.

Zëri në anën tjetër po i thoshte se prova ishte caktuar pas dy orësh.

PROVA DO TË BËHEJ!

Në Kanë!

Më në fund, kjo ia vlente mundimin dhe përpjekjet që kish bërë duke përshkuar oqeanin, duke ardhur në një qytet ku të gjithë hotelet ishin plot e përplot, të gjendej në aeroport me vajza të tjera në situatë të njëjtë me të sajën (një polake, dy ruse, një braziliane), të shkonte bashkë me to duke trokitur nëpër dyer deri sa gjetën një studio të vogël me çmim të kripur. Pas gjithë atyre viteve kur ish përpjekur të kapte fatin në Çikago, kish shkuar herë pas here në kërkim të agjentëve të rinj, të reklamave të reja, të mospranimeve të reja, tani e ardhmja e saj ishte në Europë!

Pas dy orësh?

Ajo nuk kishte as mundësinë më të vogël të merrte ndonjë autobus sepse nuk i njihnte linjat. Banesën e kish zënë në majë të një kodre, dhe deri atëherë ajo nuk kishte zbritur nëpër rrëpirën e thepisur veçse dy herë - për të shpërndarë katalogun e saj dhe për një festë të parëndësishme natën që kaloi. Kur arrinte poshtë, u kërkonte të panjohurve që

ta merrnin, zakonisht burra të vetmuar me veturat e tyre të bukura kabriolé. Të gjithë e dinin se Kana ishte vend i sigurt dhe të gjitha femrat e dinin se bukuria ishte shumë e dobishme në raste të tilla, por ajo nuk mund t'ia linte gjithçka rastësisë, asaj i duhej ta zgjidhte e vetme problemin. Në një orar xhirimi, vajtja me vonesë nuk falet, kjo është një nga rregullat e parë që mësohet në cilëndo agjenci të artistëve. Përveç kësaj, meqë ajo e kish vënë re qysh ditën e parë se ndodhnin gjithmonë bllokime trafiku nuk i mbetej veçse të vishej ose të dilte duke vrapuar. Do të mbërrinte me siguri brenda një ore e gjysmë - i kujtohej hoteli ku ishin vendosur producentët, sepse ai vend bënte pjesë në shëtitjet e saj të gjata pasditen e kaluar, gjithmonë në kërkim të ndonjë rasti.

Problemi tani ishte po i përhershmi:

- Si të vishem?

U turr me vrull për nga valixhja që kish sjellë me vete, zgjodhi një palë xhinse “Armani” të prodhuara në Kinë dhe të blera në tregun e zi në periferinë e Çikagos për një të pestën e çmimit. Nuk mund të thoshe se nuk ishin origjinale, sepse kjo nuk qëndronte: e gjithë bota e dinte se ndërmarrjet kineze dërgonin 80% të prodhimit të tyre drejt butikëve origjinalë, ndërsa punonjësit e tyre ngarkoheshin të shisnin - pa taksa - 20%-shin që mbetej. Ishte pra një teprice nga stoku i prodhimit.

Veshi gjithashtu një bluze të bardhë “DKNY”, më të shtrenjta se pantallonat; besnike ndaj parimeve të saj, ajo e di se sa më shumë e përkorë të jetë në veshje, aq më mirë është. As që bëhej fjalë për funde të shkurtër dhe dekolte të guximshme - sepse nëse do të jenë thirrur edhe femra të tjera për provën, ato do të jenë veshur të gjitha në këtë mënyrë.

Ajo ishte në mëdyshje për tualetin. Zgjodhi një bazë tepër të përmbajtur dhe një kontur buzësh edhe më natyral. Kështu humbi plot pesëmbëdhjetë minuta të çmuara.

Njerëzit nuk kënaqen kurrë. Kur janë trokë, kërkojnë shumë. Po patën shumë, duan të kenë edhe më shumë. Nëse kanë edhe më shumë, atëherë u pëlqen të kënaqen me pak, por janë të paafte të bëjnë edhe përpjekjen më të vogël në këtë drejtim.

Nuk e kuptojnë se lumturia është diçka shumë e thjeshtë? Për ku po vraponte ajo vajza e veshur me xhinse dhe me këmishë të bardhë? E ç'mund të ishte kaq e ngutshme, sa ta pengonte t'i hidhte një sy ditës së bukur me diell, detit blu, fëmijëve në karroca, palmave buzë plazhit?

“Mos rend ashtu vogëlushe! Ti nuk mund t'i shmangesh kurrë pranisë më të rëndësishme në jetën e të gjitha qenieve njerëzore: Zotit dhe vdekjes. Zoti të shoqëron në hapat e tu, i nevrikosur me ty që nuk i kushton asnjë vëmendje mrekullisë së jetës. Po vdekja? Ti sapo kalove përpara një kufome dhe as nuk e pe fare.”

Igori u kthye shumë herë në vendin e vrasjes. Dikur nxori përfundimin se ecejaket e tij mund të zgjonin dyshime; atëherë vendosi të mbante me maturi një largësi prej dyqind metrash nga vendi, i mbështetur mbi një parmak që binte mbi plazh, me syze të errëta (çka nuk zgjonte asnjë dyshim, jo vetëm për shkak të diellit të fortë, por edhe pse syzet e errëta në një mjedis ku vinin shpesh njerëz të famshëm, janë sinonim i një statusi të tillë).

Ai u habit kur vuri re që ishte pothuaj mesditë dhe askush nuk e kishte vënë re ende që në shëtitoren më të frekuentuar të qytetit, që në këtë periudhë ishte në qendër të vëmendjes, kishte një të vdekur.

Tani te stoli po afrohet një çift që duken të inatosur. Ata fillojnë t'i bërtasin Bukuroshes së fjetur; janë prindërit e vajzës që e qortojnë pse e ka lënë punën. Burri e shkund fort. Pastaj gruaja përkulet dhe i mbulon fushëpamjen.

Igori nuk ka asnjë dyshim për atë që do të pasojë.

Britmat e gruas. Babai nxjerr telefonin celular nga xhepi duke u larguar pak, i tronditur. Nëna që tund të bijën dhe trupi që nuk reagon. Kalimtarë që afrohen; tani po, ai mund t'i heqë syzet e zeza dhe të afrohet fare pranë, tekefundit, tani nuk është veçse një kureshtar midis turmës.

Nëna vajton, duke e shtrënguar të bijën fort pas trupit. Një i ri e mënjanon dhe provon frymëmarrjen gojë më gojë, por heq dorë menjëherë - fytyra e Olivias ka marrë qysh tani një nuancë të lehtë vjollcë.

- Një ambulancë! Një ambulancë!

Shumë njerëz formojnë të njëjtin numër, të gjithëve u duket vetja të domosdoshëm, të rëndësishëm, të devotshëm. Fillon të dëgjohet nga larg zhurma e një sirene. Nëna ulërin edhe më fort, një vajzë e re e shtrëngon fort pas vetes dhe përpiket ta qetësojë, por ajo e shtyn. Dikush mban kufomën dhe përpiket që ta mbajë në këmbë, një tjetër i thotë që ta lërë të shtrirë mbi stol, se është shumë vonë për të bërë çfarëdo qoftë.

- Mbidozë droge, e sigurt, - thotë dikush pranë tij. - Kjo rinia e sotme është vërtet e pashpresë.

Ata që e dëgjuan tundën kokën në shenjë miratimi. Igori ndoqi i palëvizur mbërritjen e mjekëve të ambulancës, i pa të nxjerrin nga makina mjetet, të provojnë goditjet elektrike mbi zemër; një mjek më me përvojë ndiqte gjithçka pa nxjerrë asnjë fjalë; ndonëse e di fare mirë se nuk mund të bëhet më asgjë, ai nuk ndërhy, pasi nuk do që vartësit e tij të akuzohen më pas për moskryerje si duhet të detyrës. Ata ngjisin barelën, e venë në ambulancë, nëna mbërthehet pas

të bijës, pasi diskutojnë pak me të, ata më në fund e lejojnë të ngjitet dhe nisen me të gjithë shpejtësinë.

Nga çasti kur çifti zbuloi kufomën e deri në nisjen e ambulancës nuk kaluan më shumë se pesë minuta. Babai është ende aty, i dërrmuar, duke mos ditur më se ku të shkojë apo ç'të bëjë. Pa e vrarë mendjen se kush mund të ishte, burri që bëri komentin mbi drogën shkoi drejt tij dhe i përsëriti versionin e tij të ngjarjes:

- Mos u shqetësoni, zotëri. Kjo ndodh këtu çdo ditë.

Babai nuk iu përgjigj. Ai mban ende në dorë celularin e ndezur dhe vështron ngulazi përpara. Ose ai nuk e kupton komentin ose nuk e di se çfarë ndodh aty çdo ditë, ose është ende nën efektin e goditjes që sapo ka marrë, që e ka shpënë në një dimension të panjohur ku dhimbja nuk ekziston.

Njëllëj ashtu siç ishte krijuar nga hiçi, turma u shpërnda. Nuk mbeti veçse burri me celular të ndezur dhe burri me syze të zeza në dorë.

- Ju e njihnit viktimën? - pyeti Igori.

Asnjë përgjigje.

“Më mirë të bëj si të tjerët - të vazhdoj të shëtisë në Kruazetë dhe të shoh se ç'po ndodh në këtë mëngjes në Kanën e mbytur në diell.” Ashtu si babai i viktimës, ai nuk e di se çfarë ndien me saktësi: ai ka shkatërruar një botë të cilën ishte i paafët ta rindërtonte, qoftë edhe sikur të kishte të gjithë pushtetin e botës. A e meritonte Eva këtë? Nga barku i asaj vogëlushes - Olivias, ai e dinte emrin e saj dhe kjo e bënte të ndihej shumë keq, sepse ajo nuk ishte më një fytyrë në turmë dhe aq - mbase do të kishte dalë ndonjë gjeni që do të zbulonte trajtimin për të shëruar kancerin apo mënyrën për të arritur një marrëveshje që bota të jetonte më në fund në paqe. Ai i kish dhënë fund jo vetëm jetës së një personi, por të gjithë brezave të ardhshëm që do të kishin lindur prej saj. Dashuria, sado e madhe apo e fortë qoftë, a ia vlente ajo gjithë këtë?

Ai kish kryer një gabim me viktimën e parë. Ajo nuk do të dalë kurrë në gazetë, kështu që Eva nuk do ta merrte

kurrë mesazhin. Mos e vrit mendjen, tashmë kjo i përket të kaluarës. Ti je gati të shkosh më tutje, ec përpara. Vogëlushja do ta kuptojë që vdekja nuk ka qenë një akt i panevojshëm, por një sakrificë në emër të një dashurie të madhe. Shiko përreth vetes, shih se ç'ndodh në qytet, sillu si qytetar i zakonshëm - ti e ke marrë tashmë pjesën tënde të vuajtjeve në këtë jetë, tani meriton pak rehati dhe qetësi.

“Përfito nga festivali. Ti je gati.”

Qoftë edhe me rroba banje do ta kishte të vështirë t'i afrohej bregut të detit. Me sa duket hotelet kishin të drejtën e hapësirave të mëdha të rërës ku vendosnin karrige, logo, shërbyes dhe truproje, të cilët në çdo rrugicë që të çonte në brezin e rezervuar të rërës të kërkonin çelësin e dhomës apo çdo mjet tjetër për të identifikuar bujtësin. Zona të tjera të plazhit ishin zënë nga tenda të mëdha të bardha, ku një shtëpi prodhimi filmash, një markë birre apo produktesh kozmetike kish nxjerrë në treg një prodhim të ri në atë që ata e quanin “dreka”. Në këto vende, njerëzit ishin të veshur normalisht, nëse quajmë normale një kaskë në kokë, një këmishë me ngjyra dhe pantallona me ngjyrë të çelur për burrat dhe xhevahire, rroba të lehta, këmisha bermuda, këpucë të sheshta për gratë.

Syze të zeza për të dyja sekset. Dhe as që bëhej fjalë për të treguar hapur fizikun e tyre, pasi Superklasa është e shtyrë në moshë, çdo përshfaqje do të shihej si qesharake apo më mirë si patetike.

Igori vë re një hollësi tjetër: telefonin celular. Pjesa më e rëndësishme e të gjithë veshjes së çuditshme.

Ishte e rëndësishme të merrje mesazhe apo thirrje çdo minutë, të ndërprisje çfarëdo bisede qoftë për t'ju përgjigjur një thirrjeje, që në të vërtetë nuk ishte aspak e ngutshme, të shkruaje tekste të stërzgjatur me ndërmjetësimin e asaj që quhet SMS. Ata kishin harruar të gjithë që ato nistore do të thoshin Shërbimi i Mesazheve të Shkurtra (short message service), dhe se ata përdornin tastierën e vogël si një makinë

shkrimi. Ishte e ngadaltë, e parehatshme, mund të dëmtonte rëndë mollëzat e gishtërinjve të dorës, po ç'rëndësi kishte fundi i fundit? Në atë moment të dhënë, jo vetëm në Kanë, por në të gjithë botën, hapësira ishte e tejmbushur me gjëra të llojit: “Mirëdita e dashur, u zgjova duke të menduar ty dhe jam i lumtur që ke hyrë në jetën time”, “Mbërrij brenda dhjetë minutash. Nëse mundesh, të lutem, përgatit drekën dhe sigurohu që rrobat janë dërguar në pastrimin kimik”, “Festa këtu është shumë e mërzitshme, por nuk kam vend tjetër se ku të shkoj. Ti ku ndodhesh tani?”.

Mesazhe që të marrin pesë minuta t'i shkruash dhe vetëm dhjetë sekonda t'i thuash. Ja kështu janë punët. Igori e di mirë se ç'do të thotë kjo, sepse ai ka fituar qindra miliona dollarë falë faktit që telefoni nuk ishte më një mjet komunikimi me të tjerët, por një fije shprese, një mënyrë për të mos u ndier i vetmuar. Një mjet për t'u treguar të tjerëve se je i rëndësishëm.

Ky mekanizëm po e nxirrte botën jashtë binarëve. Prej një sistemi mendjehollë të shpikur në Londër, për 5 euro në muaj, një central dërgonte mesazhe të shtypur çdo tri minuta. Ndërkohë që je duke biseduar me dikë që do t'i bësh përshtypje, mjafton të jesh më parë i lidhur me një numër të caktuar dhe të vësh në punë sistemin. Në këtë rast bie zilja, nxirret telefoni nga xhepi, hapet mesazhi, i hedh shpejt një sy, sigurohesh se mesazhi mund të presë (dukej qartë se mund të priste; ishte shkruar shprehimisht “në përputhje me kërkesën tuaj” dhe ora). Kështu, bashkëbiseduesi ndihet më i rëndësishëm, punët ecin edhe më shpejt, sepse ai e di që ndodhet përpara një personi të zënë me punë. Tri minuta më vonë, biseda ndërpritet sërish nga një mesazh tjetër, presioni rritet, dhe përdoruesi mund të vendosë nëse ia vlen ta fikë telefonin për pesëmbëdhjetë minuta, apo të gjente një shfajësim se ishte i zënë dhe të hiqte qafe një shoqëri të pakëndshme.

Vetëm në një situatë, telefoni duhet të shuhet detyrimisht. Jo në darkat ceremoniale, në mes të ndonjë shfaqjeje teatri apo filmi, gjatë aries më të vështirë të ndonjë opere. Momenti

i vetëm kur njerëzit janë të tmerruar nga rrezikshmëria e mundshme e telefonit është kur hipin në avion dhe dëgjojnë gënjeshtërën e zakonshme: “Ju lutemi fikni telefonat gjatë gjithë udhëtimit, ata mund të ndërhyjnë në mirëfunksionimin e aparaturave në bord.”

Të gjithë u besojnë dhe u binden stjuardesave.

Igori e dinte që ky mit ishte i shpikur: qysh nga koha kur kompanitë e fluturimit përpiqeshin të shisnin me të gjitha mënyrat thirrjet e marra nëpërmjet telefonave të vendosur përpara ndenjësive. Dhjetë dollarë minuti, duke përdorur të njëjtin sistem transmetimi të telefonit celular. Kjo nuk u eci, por legjenda mbeti - ata harruan që ta fshinin nga lista e kërkesave që stjuardesa lexon përpara fluturimit. Atë që askush nuk e di, është që gjatë çdo fluturimi ka të paktën dy apo tre udhëtarë që harrojnë të fikin telefonat e tyre celularë. Kompjuterët portativë mund të hyjnë në internet me anë të sistemit që mundëson funksionimin e një telefoni celular. Kurrë, dhe askund në botë, nuk është rrëzuar ndonjë avion për një shkak të tillë.

Tani ata janë përpjekur të ndryshojnë një pjesë të legjendës pa i trembur udhëtarët, duke pasur mundësinë të fitojnë duke e mbajtur çmimin të lartë: mund të përdoren telefona celularë vetëm nëse janë të lidhur me sistemin e drejtimit të avionit. Është katër herë më shtrenjtë. Askush nuk ka shpjeguar se çfarë është ky “sistemi i lundrimit të avionit”. Por nëse njerëzit i lejojnë t’ua hedhin në këtë mënyrë, ky është problemi i tyre.

Igori vazhdoi të ecte. Diçka në vështrimin e fundit të asaj vajzës e bënte të ndihej keq, por u përpoq ta hiqte mendjen prej saj.

Përsëri truproja, syze të zeza, gjimbajtëse mbi rërë, rroba me ngjyra të çelura dhe stolira me gurë të çmuar në dreka. Gjithandej njerëz që ecin, që nxitojnë sikur të kishin për të bërë

ndonjë punë tepër të rëndësishme atë mëngjes. Plot fotografë të shpërndarë në çdo qoshe rruge, dëshpërimisht në kërkim të ndonjë imazhi të pabotuar, gjithandej revista dhe gazeta që përcjellin falas atë që ndodh gjatë festivalit, shpërndarësit e trakteve të drejtuar vdekatarëve të mjerë që nuk ishin ftuar nën tendat e bardha, ku propozoheshin adresat e restoranteve të vendosur lart në kodër, larg gjithçkaje ku dëgjohej pak të flitej për atë që ndodhte mbi Kruazetë, ku modelët merrnin me qira studio për një stinë, duke pritur që t'i thërrasin për një provë e cila do t'u ndryshonte jetën përgjithmonë.

Këtë gjë e prisnin me aq padurim. Dhe kjo ishte e kuptueshme. Nëse vendoste të hynte tani në një nga këto “dreka”, askush nuk do të guxonte t'i kërkonte letërnjoftimin, sepse është ende herët dhe organizatorët druajnë se mos ngjarja u dështon. Por brenda gjysmë ore, nëse gjërat shkojnë mirë, truprojat marrin urdhrin e prerë që të lejojnë të kalojnë vetëm vajzat e bukura të pashoqëruara.

Përse të mos e provonte?

Ai i bindet shtysës së tij - tekefundit, ka një mision për të kryer. U fut në një nga rrugët hyrëse në plazh, që në vend të të çojnë te rëra, përfundonin te një tendë e madhe e gjerë me dritare plastike, ajër të kondicionuar, mobilie me ngjyra të çelura, karrige dhe tavolina shumica të zbrazura. Një truprojë e pyeti nëse kishte ftesë, ai iu përgjigj se po. U hoq sikur po kërkonte nëpër xhepa. Një recepsioniste e veshur me të kuqe e pyeti nëse mund ta ndihmonte.

Ai i zgjati kartëvizitën me logon e kompanisë së tij të telefonisë, Igor Malev, president. Ngulmonte se me siguri ishte në listë, po ftesën do ta kishte lënë në hotel - vinte nga një varg takimesh dhe kishte harruar ta merrte me vete. Recepsionistja i uroi mirëseardhjen dhe e ftoi të hynte; ajo kish mësuar t'i gjykonte burrat dhe gratë nga mënyra se si ishin veshur dhe e dinte gjithashtu se “president”, ka të njëjtin kuptim kudo në botë. Dhe për më tepër, president i një kompanie ruse! E gjithë bota e di se rusët, kur janë të

pasur, u pëlqen ta tregojnë se notojnë në para. Nuk ishte e domosdoshme të verifikohet lista.

Igori hyri, shkoi deri te bari - e vërteta është se tenda ishte e pajisur dhe furnizuar më së miri, ajo ka deri edhe një pistë vallëzimi - porositi një lëng ananasi pa alkool, sepse shkante mirë me ngjyrën e dekorit.

Dhe mbi të gjitha, sepse në gotën e stolisur me një çadër dielli të vogël japoneze bojë qielli, mbretëronte një pipë e zezë.

U ul në një nga tavolinat e shumta që ishin bosh. Midis personave të rrallë, aty gjendej një burrë mbi të pesëdhjetat, flokë të kuqërremtë, nxirje artificiale, trup të stërvitur në sallat e gjimnastikës që premtojnë rininë e përjetshme. Mbante veshur një bluze të përdorur dhe ish ulur në mes dy burrave të tjerë, të veshur me kostume të përkryer të modës së lartë. Dy burrat po e shihnin dhe Igori ktheu kokën - megjithëse ai vazhdoi ta mbante vëmendjen mbi tavolinë, i fshehur pas syzeve të zeza. Burrat me kostum vazhduan ta analizonin të porsaardhurin dhe shumë shpejt nuk ia varën më.

Por Igorit nuk i humbi interesi.

Burri nuk ka as telefon celular mbi tavolinë, ndërkohë që ndihmësit e tij nuk pushojnë së përgjigjuri thirrjeve.

Nëse ata lejojnë një tip si ai atje, me veshje të shkujdesur, të djersitur, të shëmtuar dhe që i duket vetja i bukur dhe nëse i japin pa e zgatur njërin nga tavolinat më të mira, nëse telefoni i tij është shkëputur, nëse ai vë re se shpesh një kamerier i afrohet dhe e pyet nëse dëshiron diçka, nëse burri as nuk merr mundimin të përgjigjet, por thjesht bën një shenjë mohuese me dorë, Igori e di se ndodhet përpara një personazhi me të vërtetë shumë të rëndësishëm.

Nxjerr nga xhepi një kartëmonedhë prej 50 eurosh dhe ia zgjat kamerierit që filloi të vendoste mbulesat dhe pjatat mbi tavolinë.

- Kush është zotëria me bluze blu të zbardhur? - pyeti, duke kthyer vështrimin nga tavolina.

- Javits Uajlld. Njeri shumë i rëndësishëm.

Fare mirë. Pas një personi krejt të parëndësishëm si ajo vajza në plazh, dikush si Javits Uajllidi do të ishte zgjedhje ideale. Jo një personazh i famshëm, por i rëndësishëm. Dikush që bën pjesë tek ata që vendosin se kush duhet të jetë nën dritën e projektorëve dhe që nuk ua ndjen fare të shfaqen, pasi dihet se kush janë. Nga ata që tërheqin fijet e marionetave, duke i bërë të besojnë se janë personazhet më të privilegjuar dhe më të dëshiruar të planetit, deri në ditën kur, për një arsye çfarëdo, ata vendosin t'u presin fijet dhe kukullat rrëzohen, pa jetë dhe pa pushtet.

Një nga Superklasa.

Çka do të thotë një njeri që ka miq të rremë dhe shumë armiq.

- Edhe një pyetje. A është e pranueshme të shkatërrosh botë në emër të një dashurie të madhe?

Kamerieri qeshi.

- Ju jeni vetë Zoti, apo jeni gejt?

- As njëri, as tjetri. Por sidoqoftë, ju faleminderit që m'u përgjigjet.

Ai e kuptoi se gaboi. Së pari, sepse nuk kishte nevojë për mbështetjen e askujt për të përligjur atë që po bënte; ai është i bindur se, nëse të gjithë duhet të vdesin një ditë, duhet që disa ta humbin jetën në emër të një kauze të epërme. Kështu ka qenë qysh nga mugëtira e kohës, kur njerëzit flijoheshin për të ushqyer fiset e tyre, apo virgjëresha që u dorëzoheshin priftërinjve për të fashitur zemërimin e dragonjve dhe zotave. Dhe e dyta, sepse tërhoqi vëmendjen e një të huaji duke i treguar se interesohet për burrin në tavolinën përballë.

Ai do të harronte, por nuk ishte e punë me mend të shkaktonte rreziqe të panevojshme. Ai tha me vete se në një festival si ky këtu, ishte e kuptueshme që njerëzit të donin të dinin kush ishin të tjerët; edhe më normale akoma që ky informacion të shpërblehej. Ai e kish bërë këtë tashmë me qindra herë, në restorante të ndryshëm të botës, dhe të tjerët me siguri kishin bërë të njëjtën gjë me të - të paguash shërbyesin për të ditur kush ishte fqinji, për të marrë një

tavolinë më të mirë, për t'i dërguar dikujt një mesazh mirësjelljeje. Jo vetëm që kamerierët ishin mësuar, por ata e mirëprisnin këtë lloj sjelljeje.

Jo, me siguri kamerieri e kish harruar sakaq. Igori ndodhej kështu përpara viktimës së tij të ardhshme; nëse do arrinte ta çonte planin e tij deri në fund, dhe nëse kamerieri do të merrej në pyetje, ai do të thoshte se gjëja më e çuditshme atë ditë kish qenë kur dikush e kish pyetur nëse ishte e pranueshme të shkatërroheshin botë në emër të një dashurie të madhe. Po mbase ai nuk do t'i kujtohet ajo fjali.

- Si ishte ai?

- Nuk ia vura vërtet veshin. Por ai nuk ishte gej.

Policët kishin zakonin e intelektualëve francezë, që zgjidhnin në përgjithësi baret për të ngritur teza dhe analogji tejet të ndërlikuara mbi ngjarjen, për shembull, të sociologjisë së një festivali kinemaje. Dhe pastaj hiqnin dorë.

Por një gjë e shqetësonte.

Emri. Emrat.

Ai kishte vrarë tashmë, me armët dhe bekimin e vendit të tij. Ai nuk e dinte se sa njerëz, por shumë rrallë kish arritur t'u shikonte fytyrat dhe asnjëherë, kurrsesi, ai nuk kishte pyetur për emrat e tyre. Sepse të kish një njohuri të tillë do të thoshte të dije se ndodheshe përpara një qenieje njerëzore dhe jo një armiku. Emri e shndërron dikë në një individ të papërsëritshëm dhe të veçantë, me të shkuar dhe të ardhme, me paraardhës dhe me pasardhës të mundshëm, me arritje dhe dështime. Njerëzit janë emri i tyre, dhe ata janë krenarë, e përsërisin me mijëra herë gjatë jetës dhe njëjtësohen me të. Është fjala e parë që mësojnë pas termave të përgjithshëm “babi” dhe “mami”.

Olivia. Javits. Igor. Eva.

Por shpirti nuk ka emër, ai është e vërteta e pastër, ai banon në një trup për një periudhë të përcaktuar dhe një ditë, ikën - dhe Zoti as që merr mundimin të pyesë “Kush je ti?” kur shpirti t'i shfaqet përpara gjatë gjykimit të fundit. Zoti do ta pyesë vetëm: “A ke dashur njeri kur ishe i gjallë?” Ky është

thelbi i jetës: aftësia për të dashur, dhe jo emri që mbajmë në pasaporta, kartëvizita dhe letërnjoftime. Mistikët e mëdhenj i ndryshonin emrat dhe nganjëherë i braktisnin përgjithnjë. Kur e pyetën Gjon Pagëzorin se cili ishte, ai tha vetëm: “Unë jam zëri që ulërin në shkretëtirë.” Ndërsa kur takoi atë që do të ndërtonte kishën e tij, Jezusi e shpërfilli faktin që gjithë jetën e kishin quajtur Simon dhe e thirri me emrin Pjetër. Moisiu pyeti Zotin se si quhej: “Unë jam.” ishte përgjigjja.

Mbase duhej të kërkonte ndonjë tjetër. I mjaftonte një viktimë me emër: Olivia. Por në atë çast ai e ndien se nuk mund të tërhiqej më pas. Megjithëse e kish vendosur që të mos pyeste si quhej bota që ai po bëhej gati ta shkatërronte. Ai nuk mund të tërhiqet edhe sepse ai do të jetë i drejtë me vajzën e shkretë në plazh, krejtësisht e pambrojtur, një viktimë aq e lehtë dhe e ëmbël. Sfida e tij e re - pseudo-atlet, flokë të kuqërremtë, i djersitur, me pamjen e atij që mërzitet dhe një pushtet që dukej se ishte shumë i madh - është shumë më e vështirë. Të dy burrat me kostum nuk janë vetëm ndihmësit e tij; ai vuri re që ata shpesh hidhnin sytë rrotull vendit, vëzhgonin këdo që u kalonte pranë. Nëse do të tregohet i denjë për Evën dhe i drejtë me Olivian, ai duhet të veprojë me guxim.

Ai e la pipën të pushojë në lëngun e ananasit. Njerëzit po vinin pak nga pak. Tani duhet pritur që salla të mbushej - dhe kjo nuk do të vononte shumë. Njëlloj si nuk e kish parapërgatitur shkatërrimin e një bote në mes të shëtitorës në Kanë, ditën për diell, edhe tani nuk e di se si do ta zbatojë planin e tij këtu. Por diçka i thotë se ka zgjedhur vendin e përkryer.

Nuk i shkonte më mendja te vajza e shkretë e plazhit: adrenalina po i shtohej me shpejtësi në gjak, zemra po i rrihte më shpejt dhe ndihej i eksituar dhe i kënaqur.

Javits Uajllidi nuk kish ardhur të humbte kohën vetëm për të ngrënë dhe pirë në një nga mijëra festat ku ftohej me siguri çdo vit. Nëse ishte aty, ishte pa dyshim për diçka ose për dikë.

Ajo diçka, apo ai dikush, do të ishin alibia më e mirë për Igorin.

Ora 12:26

Javitsi sheh të ftuarit që vijnë, sallën që po mbushej dhe mendon:

“Ç’po bëj këtu? Unë s’kam nevojë për të gjithë këtë. Për më tepër, nuk pres ndonjë gjë të madhe nga të tjerët - i kam të gjitha ato që dua. Jam i famshëm në mjediset e kinemasë, kam gratë që dëshiroj, megjithëse e di që jam i shëmtuar dhe i veshur keq. Dhe dua të mbetet kështu. Iku ajo kohë kur s’kisha veçse një kostum dhe në rastet e rralla kur arrija të merrja një ftesë nga Superklasa (pasi kisha lutur, përgjëruar, premtuar), unë përgatitesha për një drekë si kjo si të ishte gjëja më e rëndësishme në botë. Sot e di se e vetmja gjë që ndryshon janë qytetet; pjesa tjetër është e parashikueshme dhe e mërzitshme.

Ka njerëz që vijnë e më thonë se e adhurojnë punën time. Të tjerë më trajtojnë si hero dhe më falënderojnë që u jap një mundësi të përjashtuarve. Femrat e bukura dhe inteligjente që nuk e lenë veten të kufizohen vetëm te dukja e jashtme e venë re gjallërinë përreth tavolinës sime dhe pyesin kamerierin se cili jam, dhe shpejt gjejnë një mënyrë për t’u afruar, të bindura se e vetmja gjë që më intereson është seksi. Të gjithë, pa përjashtim, të gjithë vijnë të më kërkojnë diçka. Ja përse më mbulojnë me lëvdata, me marrin me të mirë, më ofrojnë atë që kam nevojë sipas mendimit të tyre. Po e vetmja gjë që dëshiroj është të rri vetëm.

Kam marrë pjesë në mijëra festa si kjo. Dhe jam këtu pa ndonjë arsye të veçantë, përveç faktit që nuk arrij të vë gjumë në sy, megjithëse kam ardhur me avionin tim privat, një mrekulli e teknologjisë, i aftë të fluturojë në mbi 11.000 metra lartësi nga Kalifornia në Francë pa u ndalur për furnizim. I ndryshova organizimin e mëparshëm të kabinës: megjithëse avioni mund të transportojë tetëmbëdhjetë veta me të gjithë komoditetin e mundshëm, unë e zvogëlova numrin e kolltukëve në gjashtë dhe ruajta kabinën e ndarë për katër anëtarët e ekuipazhit, sepse gjithmonë do të dalë dikush që pyet: “A mund të vij edhe unë me ju?” Kështu e kam gjithmonë një shfajësim: “Nuk ka vend”.

Javitsi e kishte pajisur lodrën e tij të re me një çmim prej 40 milionë dollarësh, me dy shtretër, një tavolinë konferencash, një dush, një pajisje të “Miranda”-s së tij (“Bang&Olufsen” kishte një dizajn të përkryer dhe një fushatë e shkëlqyer reklamash, por tashmë të vjetruar) dy makina kafeje, një furrë me mikrovalë për ekipin dhe një furrë elektrike për vete (ai i urrente ushqimet e ngrohura). Javitsi nuk pinte veçse shampanjë. Ai që donte të ndante me të një shishe “Moët&Chandon” 1961, ishte gjithnjë i mirëpritur, por qilari i avionit kishte nga të gjithë llojet e pijeve alkoolike për të ftuarit. Dhe dy ekrane 21-polsh me kristale të lëngët, gjithnjë gati për të dhënë filmat më të fundit që s’kishin dalë ende në kinema.

Avioni ishte një nga më të mirët e botës (megjithëse francezët këmbëngulnin që më cilësorët i kishte “Dassault Falcon”), por ai kishte shumë më tepër para dhe pushtet dhe nuk i duhej ta ndërronte orën mbi të gjitha vendet e Europës. Në këtë çast në Los Anxhelos ishte ora 3:43 e mëngjesit dhe vetëm tani ai filloi të ndihej vërtet i lodhur. Kish kaluar një natë pa gjumë duke shkuar nga një festë në tjetrën dhe duke iu përgjigjur dy pyetjeve idiote që fillonin çdo bisedë:

- Si shkoi fluturimi?

Javitsi përgjigjej gjithmonë me një pyetje tjetër:

- Përse?

Meqenëse njerëzit nuk dinin më ç'të thoshin, i buzëqeshnin të pasigurt dhe kalonin në pyetjen pasardhëse të listës:

- Sa kohë do të qëndroni këtu?

Javitsi ua kthente sërish:

- Përse?

Në atë moment ai shtirej sikur i binte celulari, kërkonte ndjesë dhe largohej bashkë me dy miqtë e tij të pandarë.

Edhe këndej asnjë njeri interesant. Po kush mund të jetë interesant për një njeri që kishte paratë për të blerë gjithçka? Ai provoi të zinte miq të tjerë duke kërkuar njerëz krejt larg mjedisit të kinemasë: filozofë, shkrimtarë, zhonglerë cirku, drejtues ndërmarrjesh të sektorit ushqimor. Në fillim gjithçka shkonte si një muaj i mrekullueshëm mjalti, por pastaj vinte pyetja e pashmangshme: "A do t'ju pëlqente të lexonit skenarin tim?". Ose pyetja e dytë, e pashmangshme: "Kam një mik/eshë që ka dashur gjithmonë të bëhet aktor/e. A do ta kishit bezdi ta takonit?"

Po, kjo do ta bezdiste vërtet. Ai kishte të tjera gjëra për të bërë në jetë, veç punës. Një herë në muaj shkonte me avion në Alaskë. Hynte në barin e parë, dehej, hante pica, ecte në natyrë, fliste me banorët e vjetër të qyteteve të vegjël. Ai stërvitej dy orë në ditë në sallën private të gjimnastikës e megjithatë ishte mbi peshë. Mjekët i thoshin se në çdo çast rrezikonte një problem kardiak. Atij nuk i bëhej shumë vonë për formën e tij fizike. Ajo çka donte ishte të çlironte disi tensionin e vazhdueshëm që dukej sikur i prishte çdo sekondë të ditës, të bënte një meditim aktiv, të shëronte plagët e shpirtit. Kur ishte në fshat pyeste gjithnjë njerëzit që takonte rastësisht se çfarë ishte për ta jeta "normale" sepse ai e kishte harruar këtë prej shumë kohësh. Përgjigjet ishin të larmishme dhe ai zbuloi pak nga pak që ishte fillikat në botë, megjithëse ishte i rrethuar gjithmonë nga njerëzit.

Shkoi deri aty sa hartoi një katalog të normalitetit të mbështetur mbi veprimet e njerëzve më tepër se sa mbi përgjigjet e tyre.

Javitsi pa përçark. Aty ishte edhe një burrë me një palë syze të zeza që kish marrë një lëng frutash, që ngjante krejt i huaj ndaj asaj që e rrethonte dhe që ia kish ngulur shikimin detit me një pamje të përhumur; i bukur, me flokë të thinjur, i veshur mirë. Ai kish ardhur ndër të parët. Duhej ta dinte se kush ishte Javitsi, e megjithatë nuk bëri as përpjekjen më të vogël për t'u njohur me të, duhej të ishte shumë guximtar që rrinte aty krejt i vetëm. Vetmia në Kanë është mallkim. Kjo të bën të mos i interesosh askujt, të mos kesh as rëndësi e as kontakte.

Ai e pati zili. Me siguri ai nuk hynte në kuadrin e “katalogut të normalitetit” që mbante gjithnjë në xhep. Duhej i pavarur, i lirë, dhe do të kishte dashur shumë të diskutonte me të, por ishte tepër i lodhur.

Iu drejtua njërit prej “miqve”:

- Çfarë do të thotë të jesh normal?

- Mos keni ndonjë problem ndërgjegjeje? Apo mendoni se keni bërë diçka që nuk duhej ta kishit bërë?

Javitsi i kishte bërë pyetjen e gabuar, personit të gabuar. Shoku i tij mbase do të besonte se ai kishte pengje dhe donte të fillonte një jetë të re. Kjo ishte krejt pa kuptim. Edhe sikur të kishte brerje ndërgjegjeje ishte tepër vonë tani për t'u kthyer në pikënisje; ai i dinte rregullat e lojës.

- Ju pyeta se çfarë do të thotë të jesh normal.

Njëri nga “miqtë” u hutua, ndërsa tjetri vazhdonte të shihte rrotull duke vëzhguar lëvizjet.

- Të jetosh si njerëzit që nuk kanë asnjë ambicie, - u përgjigj njëri prej tyre më në fund.

Javitsi nxori nga xhepi listën dhe e vuri mbi tavolinë.

- Nuk ndahem kurrë prej saj. Do t'i shtoj edhe disa pika të reja.

“Miku” iu përgjigj se nuk mund ta shikonte tani, sepse duhet të vështronte me vëmendje ç’ndodhte rrotull, por tjetri më i qetë dhe më i sigurt se ai, e lexoi atë që kishte shkruar:

Katalogu i normalitetit

1. Është normale gjithçka që na bën të harrojmë se kush jemi dhe çfarë dëshirojmë, që kështu të mund të punojmë për të prodhuar, riprodhuar dhe fituar para.
2. Të kesh rregulla në luftë (Konventa e Gjenevës).
3. Të kalosh vite të tëra në një universitet dhe më pas të mos gjesh punë.
4. Të punosh nga ora 9 e mëngjesit deri në 5 pasdite për diçka që nuk të jep asnjë kënaqësi, nga momenti që pasi mbush 30 vjeç, mund të dalësh në pension.
5. Të dalësh në pension, të zbulosh që nuk ke më energji për të përfituar nga jeta dhe të vdesësh nga mërzia vetëm brenda disa vitesh.
6. Të përdorësh botoksin.
7. Të kuptosh që pushteti është shumë më i rëndësishëm se paratë dhe se paratë janë shumë më të rëndësishme se lumturia.
8. Të vësh në lojë atë që kërkon lumturinë më shumë se paratë, duke e quajtur “njeri pa ambicie”.
9. Krahaso objekte të tilla si vetura, shtëpi, veshje dhe përcaktoje jetën në funksion të këtyre krahasimeve, në vend që të përpiqesh ta njohësh mirë arsyen e vërtetë të jetës.
10. Mos fol me të huajt. Fol keq për fqinjin.
11. Beso gjithmonë se prindërit kanë të drejtë.
12. Martohu, bëj fëmijë, rri në bashku edhe pse dashuria ka marrë fund, me vjegin se e bën për të mirën e fëmijëve (sikur ata nuk janë të pranishëm në grindjet e vazhdueshme).
13. Kritiko ata që përpiqen të jenë ndryshe nga të tjerët.
14. Të çohesh me një zgjim histerik në buzë të shtratit.

15. T'i besosh gjithçkaje që është e shtypur mbi letër.
16. Të mbash një copë leckë me ngjyra të varur në qafë, pa ndonjë funksion të dukshëm, por që mban emrin pompoz "kravatë".
17. Mos bëj asnjëherë pyetje të drejtpërdrejta, qoftë edhe kur tjetri e kupton fare mirë atë që doni të thoni.
18. Ruaj një buzëqeshje në buzë, edhe kur po vdes nga dëshira për të qarë. Mëshiro të gjithë ata që shfaqin ndjenjat e tyre.
19. Mendo se arti vlen një pasuri të tërë, ose që nuk vlen aspak.
20. Përbuz gjithmonë atë që blihet kollaj, pasi nuk ka pasur "sakrificë të nevojshme", pra, nuk duhet të ketë cilësitë e duhura.
21. Ndiq modën, qoftë edhe nëse duket qesharake dhe e parehatshme.
22. Të jesh i bindur që të gjithë personat e famshëm kanë grumbulluar tonelata parash.
23. Investo shumë në bukurinë e jashtme dhe mos e vrit shumë mendjen për atë të brendshme.
24. Përdor të gjitha mjetet e mundshme për të treguar që po përpiqesh të jesh një person normal, jemi shumë, shumë më poshtë qenieve të tjera njerëzore.
25. Në një mjet transporti publik mos shiko askënd drejt e në sy, pasi kjo do të interpretohej si një përpjekje për joshje.
26. Kur hipën në një ashensor mbaje trupin të drejtuar nga dalja dhe sillu sikur të ishe vetëm, sado plot të jetë mbushur.
27. Mos qesh asnjëherë fort në restorant, qoftë edhe sikur historia të jetë shumë e bukur.
28. Në hemisferën veriore, mbaj gjithmonë veshje që shkojnë me stinën; krahë të zhveshur në pranverë (aq më keq nëse bën ftohtë) dhe jelek leshi në vjeshtë (aq më keq nëse bën vapë).

29. Në hemisferën e jugut vendos pambuk në pemën e Vitit të Ri, për më tepër dimri nuk ka të bëjë fare me lindjen e Krishtit.
30. Sa më shumë që plakesh aq më shumë mendoje veten si zot i urtësisë së botës, qoftë edhe pse nuk jetojmë dot mjaftueshëm për të ditur se çfarë është e drejtë dhe çfarë jo.
31. Të shkosh në një festë gala bamirësie dhe mendo se ke bërë mjaft për t'i dhënë fund pabarazisë shoqërore në botë.
32. Ha tri herë në ditë, ke apo s'ke uri.
33. Beso që të tjerët janë gjithmonë më të mirët në gjithçka: janë më të bukur, më të aftë, më inteligjentë. Është tepër me rrezik të kuturisësh përtej kufijve të tu, më mirë mos e provo.
34. Përdore veturën si armë dhe mburojë të pamposhtur.
35. Lësho të shara në rrugë.
36. Mendo që shkaku i të gjitha prapësive që bën fëmija yt janë shokët e tij të vegjël.
37. Martohu me të parën që të ofron një pozitë shoqërore. Dashuria mund të presë.
38. Gjithmonë thuaj “u përpoqa”, qoftë edhe kur nuk je përpjekur aspak.
39. Trego atë që është më e rëndësishme në jetë, në çastin kur nuk do të kesh më forcë për të jetuar.
40. Shmang depresionin me anë të dozave të mëdha e të përditshme të televizionit.
41. Beso se mund të jesh i sigurt për të gjitha ato që ke fituar.
42. Mendo që grave nuk u pëlqen futbollli, ndërsa burrat nuk e duan zbukurimin e shtëpisë dhe kuzhinën.
43. Akuzo qeverinë për gjithçka që shkon keq.
44. Ji i bindur se nëse je njeri i mirë, i përkorë, i respektueshëm, të tjerët mund të mendojnë se jeni i dobët, i kollajtë për t'u shkelur, dhe lehtësisht i manipulueshëm.

45. Ji po ashtu i bindur që agresiviteti dhe harbutëria kur përdoren për të trajtuar të tjerët janë sinonime të personalitetit të fortë.
46. Ki frikë nga fibroskopia (për burrat) dhe (lindja) për gratë.

“Miku” qeshi.

- Përse nuk bëni një film për këtë? - deklaroi ai.

“Prapë! Këta nuk mendojnë veçse për këtë. Ata nuk e dinë se çfarë bëj, megjithëse janë tërë kohën me mua. Unë nuk bëj filma.”

Një film, ky fillon gjithmonë nga dikush që është pjesë e atij mjedisi - ai që e quajnë producent. Ai lexon librin, ose i ka ardhur një ide e shkëlqyer duke ngarë veturën në rrugët e Los Anxhelosit, në të vërtetë, një lagje e madhe që përpiqet të duket si qytet. Por është në veturë i vetëm, me dëshirën për ta shndërruar këtë ide të shkëlqyer në diçka që mund të shihet në ekran.

Ai kërkon të dijë nëse të drejtat mbi librin nuk janë marrë nga dikush tjetër. Nëse përgjigja është negative, ai vihet në kërkim të një produkti tjetër - për më tepër, çdo vit botohen më shumë se gjashtëdhjetë mijë tituj vetëm në Shtetet e Bashkuara. Nëse përgjigja është pozitive, ai i telefonon menjëherë autorit dhe i bën ofertën më të vogël të mundshme, që zakonisht pranohej, sepse aktorët dhe aktoret nuk janë të vetmit që duan të kenë të bëjnë me makinën e ëndrrave: një autor ndihet më i rëndësishëm kur fjalët e tij janë transformuar në imazhe.

Ata lenë takim për një drekë. Producenti thotë se ndodhet përpara një “vepre arti jashtëzakonisht kinematografike” dhe që shkrimtari është “një gjeni që meriton të njihet”. Shkrimtari shpjegon se ka punuar pesë vjet mbi atë tekst dhe kërkon të jetë bashkautor në skenar. “Kjo nuk është ide e mirë, sepse bëhet fjalë për një gjuhë të ndryshme” i përgjigjen. “Por ju do të mbeteni të kënaqur nga rezultati.”

Dhe për ta mbyllur: “Filmi do t’i qëndrojë besnik librit.” Çka është një gënjeshtër e madhe që e dinë mirë si njëri ashtu edhe tjetri.

Shkrimtari mendon se këtë herë duhet t’i pranojë kushtet e propozuara, duke thënë me vete se herën tjetër do të jetë ndryshe. Kështu jep pëlqimin. Producenti tregon se është e domosdoshme të lidhen me një studio të madhe për financimin e projektit. Ai shpall se në rolet kryesore do të jenë ky apo ajo aktore e famshme - që është një gënjeshtër me bisht, por e përsëritur gjithmonë, dhe që ia del gjithmonë të joshë dikë. Ai blen “opsionin”, që do të thotë se ai paguan rreth 10.000 dollarë për të ruajtur të drejtat e librit për tri vjet. Po më pas çdo të ndodhë? “Ne do t’ju paguajmë dhjetë herë këtë shumë dhe ju do të keni të drejtën e 2% të fitimit neto.” Kjo i jep fund pjesës financiare të bisedës, pasi shkrimtari beson se do të fitojë një pasuri të tërë prej tij.

Nëse do të ishte këshilluar me miqtë, do të merrte vesh se llogaritarët e Hollivudit nuk arrijnë KURRË të nxjerrin ndonjë film me fitim.

Dreka përfundon, producenti nxjerr nga xhepi një kontratë me përmasa mbresëlënëse dhe i kërkon, nëse mundet, ta nënshkruajë tani, pasi duhet t’i provojë studios se e ka prodhimin nën kontroll. Shkrimtari, me syrin te përqindja (e cila s’duket gjëkund) dhe te mundësia për të parë emrin e tij në ballinën e ndonjë kinemaje (gjë që s’do të ndodhë po ashtu, pasi e shumta, do të jetë veçse një rresht i përgjithshëm “përshtatje nga romani i...”) vë firmën pa e vrarë mendjen më tej.

“Kotësi e kotësive. Gjithçka është kot. Nën diell nuk ka asgjë të re”, thoshte Solomoni para më shumë se tre mijë vjetëve.

Producenti fillon të trokasë nëpër portat e studiove. Ai ka tashmë një emër, ndërkohë që disa dyer i hapen, por propozimi i tij nuk pranohet gjithmonë. Kështu tani ai nuk merr më mundimin të thërrasë shkrimtarin për një

drekë tjetër - ai i dërgon një letër ku i thotë se me gjithë entuziazmin e tij, industria e kinemasë nuk e ka kuptuar ende këtë gjeni të historisë dhe që ai po ia kthen kontratën (të cilën ai nuk e kish firmosur vetë, sigurisht).

Nëse propozimi pranohet, producenti do të shkojë të gjejë personin që paguhet më pak dhe që qëndron në shkallën më të ulët të hierarkisë së kinemasë: skenaristin. Atë që do të kalojë ditë, javë, muaj duke rishkruar shumë herë idenë origjinale apo përshtatjen e librit për ekranin. Skenarët i dërgohen producentit (kurrë autorit të librit), i cili e ka zakon të refuzojë automatikisht variantin e parë, i sigurt se skenaristi mund ta bëjë më mirë. Përsëri javë të tjera dhe muaj të shtyra me kafe, pagjumësi dhe ëndrra për talentin e ri (apo për profesionistin e vjetër - këtu nuk ndeshesh me termin mesatar), i cili ribën çdo skenë, të cilat pasi janë hedhur poshtë apo transformuar nga producenti (dhe skenaristi që pyet: “Nëse di ta shkruajë më mirë se unë, përse nuk e bën vetë?” Por pastaj mendja i shkon te pagesa dhe kështu kthehet sërish te kompjuteri pa turfulluar më).

Më në fund teksti është thuarjse gati: producenti atëherë kërkon që të hiqet çdo hamendësim i vagullt politik që mund të prekë publikun tepër konservator. Ai do që t'i shtohen skena dashurie, sepse kjo u pëlqen femrave dhe kërkon që historia të ketë një fillim, një mes dhe fund si dhe një hero që i bën të gjithë të derdhin lot me fuqinë e sakrificës dhe të devotshmërisë. Duhet që dikush ta humbasë personin e adhuruar në fillim të filmit dhe ta rigjejë në fund. Tekefundit, pjesa më e madhe e skenarëve mund të përmbliidhet në një rresht:

Një burrë do një grua. Burri e humbet gruan. Pastaj e rigjen papë.

Nëntëdhjetë për qind e filmave janë variacione mbi këtë temë.

Filmat që i shpëtojnë këtij rregulli duhet të përmbajnë dhunë me tepri për ta zëvendësuar apo shumë efekte speciale

për të kënaqur publikun. Dhe formula, e cila tashmë e ka provuar veten me mijëra herë duke dalë gjithnjë fituese: është mirë të mos rrezikohet.

Me një histori në duar që e quan të shkruar mirë, kujt i drejtohet tani producenti ynë?

Studios që ka financuar projektin. Por kjo ka në listën e pritjes një sasi filmash që duhet t'i shfaqë nëpër kinematë e botës mbarë, që po pakësohen dita-ditës, apo të kërkojë një shpërndarës të pavarur - jo pa e detyruar edhe atë të nënshkruajë një kontratë tjetër të gjatë (që parashikon deri edhe të drejtat e ekskluzivitetit "jashtë planetit Tokë") duke e quajtur veten përgjegjës për paratë e harxhuara.

"Pikërisht në këtë moment hyn në skenë dikush si unë." Shpërndarësi i pavarur i filmave që mund të ecë në rrugë i panjohur nga askush, megjithëse, në festat e industrisë së kinemasë e njohin të gjithë cili është. Ai që nuk ka zbuluar subjektin, nuk ka ndjekur shkrimin e skenarit dhe nuk ka investuar as edhe një qindarkë.

Javitsi është ndërmjetësi. Ai është shpërndarësi!

Ai e pret producentin në zyrën e tij të vogël (ai ka një avion të madh, një shtëpi me pishinë, ftesa për gjithçka që ndodh në botë, por kjo vlen vetëm për rehatinë e tij - producenti nuk meriton as edhe ujë mineral). Ai merr DVD-në e filmit, e çon në shtëpi dhe shikon vetëm pesë minutat e para. Nëse i pëlqen e sheh deri në fund - por kjo i ndodh një herë në njëqind. Në këtë rast, ai shpenzon 10 qindarka për të bërë një thirrje telefonike dhe i thotë producentit të paraqitet në filan ditë dhe orë.

- Hajdeni të nënshkruajmë kontratën, - i thotë, sikur t'i bënte ndonjë nder të madh. - Po e marr ta shpërndaj.

Producenti përpiqet të hyjë në marrëveshje. Ai do të dijë se në sa salla kinemaje do të shfaqet, në sa vende të huaja dhe me çfarë kushtesh. Pyetje krejt të panevojshme, sepse ai e di qysh më parë përgjigjen që do të marrë: "Kjo

varet nga reagimet e para të publikut.” Produkti u tregohet shikuesve të përzgjedhur nga të gjitha shtresat shoqërore, që studiohen prej kabineteve të kërkimeve të specializuara. Rezultati analizohet prej profesionistëve. Nëse është pozitiv shpenzohen edhe dhjetë qindarka për një thirrje tjetër dhe të nesërmen Javitsi e pret producentin me tre kopje të një kontrate të gjatë. Ky i fundit kërkon kohë që ta lexojë avokati i tij. Javitsi ia kthen se nuk ka gjë kundër, por meqë duhet ta mbyllë programin e stinës, ai nuk mund të japë siguri se në kthim ai nuk do të fusë një film tjetër në qarkullim.

Producenti sheh atëherë vetëm klauzolën që thotë se sa do të fitojë. I kënaqur me atë që sheh, e firmos. Nuk i pëlqen ta humbasë këtë rast. Kanë kaluar vite qysh kur ai u ul me shkrimtarin për të diskutuar këtë punë dhe ka harruar se ai po përjeton të njëjtën situatë.

“Kotësi e kotësive. Gjithçka është kot. Nën diell nuk ka asgjë të re”, thoshte Solomoni më shumë se tre mijë vjet më parë.

Tani që po sheh sallonin të mbushet me të ftuar, Javitsi pyet sërish veten se ç’po bënte aty. Ai kontrollon mbi pesëqind salla kinemaje në Shtetet e Bashkuara, kishte një kontratë me të drejta të veçanta me pesë mijë të tjera në pjesën tjetër të botës, ku pronarët ishin detyruar të blinin gjithçka që u ofronte ai, qoftë edhe atëherë kur nuk nxirrnin asnjë fitim. Ata e dinin se një film që ka pasur shumë shikues mund të paguajë për pesë të tjerë që nuk kanë pasur publik të mjaftueshëm. Ata vareshin nga Javitsi, megashpërndarësi i pavarur, heroi që kish mundur të thyente monopolin e studiove të mëdha dhe të kthehej në legjendë në mjedisin e kinemasë.

Ata nuk e kishin pyetur kurrë si ia kishte dalë mbanë; nga momenti që ai u ofronte një sukses të madh për pesë dështime (mesatarja e studiove të mëdha ishte një sukses për nëntë dështime) kjo pyetje nuk kishte fare rëndësi.